

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDER

VALGTRÆNING I IRAK 12

Demokratihjælp til NGO'er

MARY OG MIA 26

Mangfoldighedspris til arbejdspladser

FÆNGSELSSTUDIER I NORDEN 6

Nyt tværfagligt forskningsnetværk

RETSREFORM I CAMBODJA 4

HANDICAPPEDES RETTIGHEDER 18

DIALOG OM ISLAM 42

ONDSKAB 43

ÅRSBERETNING 2005

TEMA: TERRORISME 23

ETIK FOR VIRKSOMHEDER 27

KAMPEN MOD BØRNEARBEJDE 39

KULTUREN OG VERDENSERKLÆRINGEN 46

- Side 03 Forord
- Side 04 Retssikkerhed
- Side 08 Interview med Birgitte Kofod Olsen
Lederen af National Afdeling fortæller om Institutets arbejde med implementering af menneskerettigheder og ligebehandling i Danmark
- Side 12 Kvinder og børns rettigheder
- Side 16 Ikke-diskrimination og ligebehandling
- Side 20 Interview med Hans-Otto Sano
Institutets forskningschef forklarer om de tre fokusområder, som udgør kernen i den tværfaglige forskningsindsats
- Side 23 Terrorisme
- Side 26 Menneskerettigheder og erhvervsliv
- Side 30 Interview med Birgit Lindsnæs
Afdelingslederen for Institutets Internationale Afdeling giver eksempler på partnerskabskonceptet, der udgør arbejdsindsatsen ude i verden
- Side 34 Udvikling af menneskerettigheder
- Side 40 Migration og medborgerskab
- Side 42 Religion og menneskerettigheder
- Side 43 Nationale menneskerettighedsinstitutioner
- Side 47 Økonomi

FORSIDE: Guitarensamblet Trio Campanella indledte FN's Internationale Menneskerettighedsdag den 10.12.2005. Institut for Menneskerettigheder (IMR) afholdt debatarrangementet "Ytringsfrihedens ofre" i Det Kgl. Teaters Turbinehaller. Paneldeltagere var professor og forhenværende dommer Isi Foighel, kulturredaktør Flemming Rose, Jyllands-Posten, politikerne Elsebeth Gerner Nielsen (RV) og Hanne Severinsen (V) samt direktør Morten Kjærum, IMR. Generalsekretær Lars Normann Jørgensen fra Amnesty International var ordstyrer. Der blev tillige uropført en ny "Menneskerettighedshymne" af Francesco Cali og Jeppe Marsling, der blev fremført af kammerkoret Hymnia ved dirigent Flemming Windekilde. Det var det sidste af en række offentlige debatsaloner, som IMR og Turbinehallerne arrangerede i 2005.

FORORD

INSPIRATION

Morten Kjærum
 Direktør
 Institut for Menneskerettigheder

Set fra et menneskerettigheds- perspektiv blev 2005 på mange måder et turbulent år, hvor centrale rettigheder og principper var højt prioriteret og diskuteret i offentligheden. Disse diskussioner om grundværdierne i det demokratiske samfund er af stor betydning for, at vi hele tiden kan minde os selv og andre om, hvilken betydning menneskerettighederne spiller for det åbne inkluderende samfund. Menneskerettigheder og demokrati må aldrig blive opfattet som selvfølgeligheder, først da risikerer vi for alvor at miste disse fundamentale goder.

Ytringsfriheden blev et centralt tema for året. Instituttet arrangerede en offentlig høring om det generelle debat klima i Danmark, og mange indlæg understregede, at der har indfundet sig en hårdhed i de offentlige diskussioner, der gør, at mange afholder sig fra at deltage. Alle aktører har et medansvar for at sikre rammerne om en levende og engagerende debat, også i forhold til de vanskelige emner. Kort

tid efter arrangementet blev det hele sat på en gigantiske prøve med de satiriske tegninger af Muhammed i Jyllands Posten. Her blev ytringsfriheden sat i relation til respekten og tolerancen over for religion og etnicitet. Den principielle problemstilling blev rejst om, hvor grænsen går mellem på den ene side ytringsfriheden og på den anden side beskyttelsen mod forhånende ytringer over for religion og etnicitet. Selvom ytringsfriheden er af fundamental karakter i et velfungerende demokrati, er den dog ikke absolut, og det stod klart, at diskussionen om ytringsfriheden er uhyre kompleks, og at det er vanskeligt at trække en simpel skillelinje. Vi har forhåbentlig alle lært noget om, hvordan vi i fremtiden kan og skal debattere i et mere sammensat lokalsamfund, som er en integreret del af den store verden.

Et andet kerneområde for menneskerettighederne nemlig beskyttelsen af privatlivet kom i fokus i forbindelse med terrorismebekæmpelsen. Instituttet tog initiativ til at udgive antologien "Overvågning eller omsorg – privatlivets grænser", for at sætte privatlivsbeskyttelse til debat i forhold til flere initiativer i terrorismebekæmpelsen. Danskerne har en meget videre accept af overvågning og registrering end mange andre, men de nye tiltag i forhold til telefon aflytning m.v. har sat en spændende debat igang om grænserne for statens indtrænger i vores privatliv. Enhver form for diskrimination udfordrer det enkelte menneskes værdighed. Derfor rettede Institut for Menneskerettigheder i 2005 fokus mod at styrke ligestillingen og kampen mod diskrimination i det danske samfund. Instituttet har valgt at tage fat på problemerne gennem at identificere alle nøgleårsagerne til diskrimination, for indsatsen styrkes ved at sammenkæde de forskellige områder, som fx alder,

etnicitet, køn, handicap og seksuel orientering. På den måde får arbejdet nye vigtige dimensioner, for hvis vi accepterer diskrimination mod visse grupper i samfundet, kan folk let få det indtryk, at det er i orden også at diskriminere andre grupper.

I 2005 fortsatte styrkelsen af de nationale menneskerettighedsinstitutioner i hele verden. Det er tegn på staternes vilje til at erkende og tage stilling til menneskerettighedsspørgsmål i deres respektive samfund. Det er bevis på, at de nationale, uafhængige institutioner anses som anvendelige og passende mekanismer til den fortsatte overvågning af forvaltningen af menneskerettighederne.

Der er naturligvis stater, der ønsker at indskrænke de nationale menneskeretsinstitutioners handlekraft og dermed deres effektivitet. I den periode, hvor Institut for Menneskerettigheder har haft formandskabet for det internationale netværk af nationale institutioner, har formandskabet flere gange med held interverneret for at hjælpe institutioner i nød. Deltagelse i det internationale netværk styrker på den måde muligheder for at agere som en ægte uafhængig institution. I denne årsberetning har vi forsøgt at vise nogle af vores mange forskningsprojekter, præsentere vores internationale samarbejdspartnere og give et kig ind i vores indsats for at styrke menneskerettigheder i erhvervslivet, ligesom man kan orientere sig om vores uddannelsestiltag og forskellige kulturelle aktiviteter og bogudgivelser.

Debatterne om menneskerettigheder i Danmark og i verden vil forhåbentlig drage næring og inspiration fra det mangfoldige arbejde der foregår på Institut for Menneskerettigheder. Målet er i sidste ende at sikre en stadig bedre beskyttelse af de mennesker hvis rettigheder krænktes.

TEMA

RETSSIKKERHED

RETSREFORMER I CAMBODJA

Institut for Menneskerettigheder (IMR) samarbejder med Projektenheden i Cambodja om udarbejdelsen af en aktionsplan for retsreformer.

IMR har i to år arbejdet tæt sammen med institutioner inden for retsvæsenet, især Projektenheden (PMU) under Rådet for Retsreform, på at sætte strategien for retsreform i Cambodja i værk.

Siden en national præsentation af Strategien i december 2003 har PMU'en med støtte fra IMR arbejdet på at lave en aktionsplan for korte og mellemlange prioriteter gennem en proces med deltagelse fra statsinstitutioner, civilsamfund, internationale donorer og andre interessenter.

Den 29. april 2005 blev aktionsplanen endeligt vedtaget af Ministerrådet og bliver dermed det styrende dokument for gennemførelsen af retsreform i Cambodja.

TADSIKISTAN: SVENSK STØTTE TIL PROJEKTER

Institut for Menneskerettigheder (IMR) og de relevante lokale samarbejdspartnere kan nu med hjælp fra det svenske bistandsagentur, SIDA, fortsætte og styrke indsatsen i Tadsjikistan.

Det kommer seks planlagte projekter i forbindelse med Den centralasiatiske Partnerskabsgruppes program til kapacitetsopbygning i politi og retsvæsen til gode. SIDA-finansieringen rækker også til etablering af et Menneskerettighedsråd i samarbejde med Komiteen til Beskyttelse af Borgerrettigheder og Højesteretsrådet. En manual om menneskerettigheder til Politiakademiet er allerede udviklet med støtte fra UM. Med SIDA-støtten er det nu også muligt i løbet af de kommende tre år at udvikle og tilpasse manualen til andre målgrupper som dommere, anklagere og militæret.

KINA OG VESTAFRIKA: REFORM OF LAW AND STATE INSTITUTIONS

IMR-teamet 'Reform of Law and State Institutions' har i perioden koncentreret sig om at rejse yderligere midler til projektporteføljen. Der er blevet rettet henvendelse til de danske ambassader (som har fået en øget decentral bevillingskompetence) samt til en række internationale donorer, herunder Norad, Cida og EU.

Derudover blev der indgivet tilbud på EU-opgaver i samarbejde med Dansk Flygtningehjælp vedr. lovreform-programmer på Balkan i lyset af de kommende EU-optagelsesforhandlinger.

Endelig har teamet i perioden fortsat udarbejdelsen af to publikationer. En som omhandler den

danske straffeprocess, og som vil indgå i rådgivning af vores internationale partnere, samt en som omhandler IMR's erfaringer med retsreform støtte. Teamet forventer i den kommende periode at styrke indsatsen i Kina og Vestafrika.

Disse partnerskabsprogrammer er i gang på det regionale plan: Access to Rights and Citizenship on Western Balkan.

Det Regionale Forum, som repræsenterer de fem regeringer på Vestbalkan, holdt møde i april 2005, hvor projektets start blev taget til efterretning.

Projektet er stødt på økonomiske vanskeligheder, fordi betingelserne for at udløse et betinget tilsagn på et bidrag på 600.000 euro fra det danske Naboskabsprogram ikke er blevet opfyldt. IMR's konsulenttjeneste for iværksættelse af projektet er således afsluttet i maj 2005.

HONDURAS: NATIONALT JURIDISK SYSTEM

I 2004 påbegyndtes i Honduras projektet "Mod konsolideringen af et nationalt juridisk system" på initiativ af den Nationale Menneskerettighedskommissær, Dr. Ramón Custodio López, med involvering af de tre statsmagter, og med teknisk støtte fra IMR. Projektet er i sin anden fase, en pilotfase, hvor metoden til revision og reformforslag afprøves på det retlige område 'familie og barndom'. For at vise deres stærke støtte til projektet besluttede de involverede parter at underskrive en samarbejdsaftale, som bekræfter fortsættelsen af den fælles indsats frem mod målet for projektet, og som forpligter parterne til at sikre bæredygtigheden og

kontinuiteten af projektet.

Underskrivelsen af samarbejdsaftalen fandt sted den 30. juni, og underskriverne er Præsidenten for Kongressen, Indenrigs- og Justitsministeren, Højesteretspræsidenten, Den Nationale Menneskerettighedskommission, og Institut for Menneskerettigheder.

NY VINKEL PÅ KINA-SAMARBEJDET

Næste fase i IMR's Kina-program fokuserer på retten til retfærdig rettergang.

Et team fra IMR har været i Beijing for at formulere fortsættelsen af Kina-programmet samt konsolidere de foreliggende resultater. Retten til retfærdig rettergang bliver omdrejningspunktet for indsatsen de kommende to år. Programmet er et samarbejde med partnere inden for retssektoeren såvel som professionelle, bl.a. universitetsfolk, og går ud på at støtte partnerne med input til en revision af retsplejeloven, så den i højere grad kommer på linie med internationale menneskerettighedsstandarder. Målet er at styrke beskyttelse af mistænkters rettigheder.

KIRGISISTAN: TRE NYE BOGUDGIVELSER

I et samarbejde mellem Politiakademiet og NGO'en 'Adilet' i Kirgisistan er der udgivet en politimanual, en elevbog og en lovsamling. Lovsamlingen er den første af sin art i Kirgisistan. Med udgivelsen er IMR nu rede til at gå videre til anden fase i programmet om reform af politiet. Fase II indeholder bl.a. træning af undervisere i materialet og indførelse af det i Politiakademiets faste pensum per 1. september 2005.

KRITIK AF VARETÆGTSFÆNGSLING

Den danske lov om varetægtsisolation er mislykket og bør revideres. Det danske ambitionsniveau skal ligge langt fra enhver snak om tortur eller menneskerettighedskrænkelser. Denne skarpe kritik rettes af projekt-seniorforsker ved IMR, Peter Scharff Smith i et indlæg i Politiken d. 27.7.05. Kritikken refererede til, at Danmark kort inden med mindst mulig margen - dommerstemmerne fire mod tre – var blevet frifundet ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol for at have udøvet tortur mod den isolationsfængslede tidligere elite-svømmer Peter Rohde. Tre dommere fandt altså Danmark skyldig i konventionsbrud på dette meget alvorlige område

Se selve dommen her: www.echr.coe.int/Eng/Press/2005/July/ChamberJudgmentRohdevDenmark210705.htm

FÆNGSELSSTUDIER I NORDEN

Nyt nordisk netværk omkring forskning af bl.a. fængsler, psykiatriske anstalter, lukkede institutioner og behandlingen af tilbageholdte krigsfanger og terrorister

I anledning af dannelsen af forskningsnetværket Skandinaviske Studier i Indespærring (Scandinavian Studies of Confinement) holdt IMR seminar 28. oktober.

Netværket er tværfagligt, der fokuserer på studiet af fængsler, psykiatriske anstalter, lukkede institutioner og behandlingen af tilbageholdte krigsfanger, terrorister m.m. Blandt talerne var professor i kriminologi ved John Moore Universitet i Liverpool, Joe Sim, og fængselsinspektør ved Jyderup Statsfængsel, Hans Jørgen Engbo. Arrangører var seniorforsker ved IMR Peter Scharff Smith og Andrew Jefferson fra Rehabiliteringscentret for Torturofre i København.

IMR-FORSKNING CITERET VED HØJESTERETSSAG I USA

Dansk forskning i isolationsfængsling benyttet i sag ved USA's Højesteret

De overordentlig skrappe forhold i USA's såkaldte supermax-fængsler er blevet udfordret i en række sager ved amerikanske domstole. Senest er der rejst sag om placeringen af fanger i supermax-enheden ved Statsfængslet i Ohio som en mulig krænkelse af principperne om retfærdig rettergang.

I forbindelse med en konkret sag ved USA's Højesteret blev otte psykologiprofessorer og udøvende psykologer hørt, og de henviste bl.a. til seniorfor-

sker ved IMR Peter Scharffs arbejde med virkningen af isolationsfængsling.

PSYKISK SYGE KRIMINELLE RISIKERER LÆNGERE STRAFFE

Ny udredning om brug af særforanstaltninger over for psykisk syge kriminelle

Institut for Menneskerettigheder har i juli 2005 udfærdiget en udredning om brug af særforanstaltninger over for psykisk syge kriminelle i et menneskeretligt perspektiv efter aftale indgået med Rådet for Socialt Udsatte i oktober 2004.

Formålet med udredningen har været at se på straffelovens regler om særforanstaltninger over for psykisk syge efter lovændringen i 2000 og den faktiske anvendelse heraf i lyset af de internationale menneskeretlige standarder med henblik på at vurdere, om der er behov for yderligere justeringer af reglerne. Herudover er der set på reglerne om særforanstaltninger over for psykisk syge efter den grønlandske kriminallov og anvendelse heraf i lyset af internationale menneskeretlige standarder.

Udredningen har især fokuseret på spørgsmålet om den manglende anvendelse af proportionalitetsprin-

cippet ved fastsættelse af længstetid for særforanstaltninger.

Den manglende anvendelse af princippet fører til diskrimination af psykisk syge, idet de kan risikere at blive idømt særforanstaltninger, som tidsmæssigt strækker sig væsentligt ud over varigheden af den straf, som ellers måtte forventes idømt for den begåede lovovertrædelse.

Se også artiklen:

På grænsen til umenneskelig og nedværdigende behandling af Peter Scharff Smith

www.humanrights.dk/nyheder/feature/rohde-dommen

FÆNGSLER OG MENNESKERETTIGHEDER – EN MODSÆTNING?

Anerkendt professor i fængselsstudier besøgte IMR

Den 9. maj talte professor Andrew Coyle om indsatte og menneskerettigheder. Han har arbejdet 25 år i ledelsen af britiske og skotske fængsler. Andrew Cole er rådgiver for FN's Højkommissær for Menneskerettigheder samt for en række andre internationale organer og regeringer.

INTERVIEW

Menneskerettigheder og ligebehandling

Institut for Menneskerettigheders National Afdeling udfører, koordinerer og styrker Institutts aktiviteter i tilknytning til beskyttelse og fremme af menneskerettigheder og ligebehandling i Danmark. Hovedfunktionerne omfatter udredning og analyser af områder i relation til menneskerettigheder og ligebehandling, afholdelse af seminarer og kurser samt oplysning og rådgivning om implementering af menneskerettigheder og ligebehandling i Danmark.

Afdelingsleder Birgitte Kofod Olsen forklarer, at det nationale arbejde sigter mod at gøre respekten for menneskerettighederne og ligebehandling til en fast bestanddel af beslutningsprocesserne i både den offentlige og private sektor, i den politiske dagsorden og i den offentlige debat.

“Aktiviteterne har til formål at fremme de menneskeretlige standarder og styrke ligebehandling på alle niveauer i det danske samfund. Det være sig inden for arbejdsmarkedet, det sociale område, demokratisk deltagelse, sundhed, uddannelse og kultur. Indsatsen for ligebehandling og anti-diskrimination tager afsæt i

etnisk diskrimination, men omfatter også andre udsatte grupper: alder, handicap, køn, religion og tro samt seksuel orientering.”

STRATEGI FOR LIGEBEHANDLING

At fremme ligebehandling og at sikre effektiv beskyttelse mod diskrimination er en bunden opgave for Institut, kan du fortælle mere om dette mandat?

“Instituttet fungerer som national menneskerettighedsinstitution og som specialiseret etnisk ligebehandlingsorgan. Vores opgaver omfatter udarbejdelse af rapporter, udredning

“I 2005 publicerede National Afdeling udredningen “Udredning om Personer med Funktionsnedsættelser”. Det er en undersøgelse af, hvorvidt Danmark opfylder sine menneskeretlige forpligtelser i forhold til mennesker med handicap. Udredningen bringer en vurdering af, om gældende lovgivning i Danmark sikrer effektiv beskyttelse mod diskrimination på grund af funktionsnedsættelser. Udredningen ser også på, om servicelovens regler om botilbud diskriminerer mennesker med funktionsnedsættelser. Og den bringer en række anbefalinger til en forbedret indsat for, at mennesker

”Aktiviteterne har til formål at fremme de menneskeretlige standarder og styrke ligebehandling på alle niveauer...”

ger og undersøgelser, undervisning og formidling af viden om menneskerettigheder og ligebehandling samt udvikling af redskaber til brug for fremme af menneskerettigheder og ligebehandling og til at sikre beskyttelse mod diskrimination og menneskerettighedskrænkelser.

I 2005 udgav Institut Udredning nr. 2, “Ligebehandling: Status og fremtidsperspektiver”. Udredningen er det første resultat af Institutets bidrag til en dansk strategi for ligebehandling, og den omfatter seks diskriminationsområder: alder, handicap, køn, race og etnicitet, religion og tro samt seksuel orientering. Udredningen indeholder en status over ligebehandlingslovgivning og en beskrivelse af hvert områdes kerneproblemer samt en handlingsplan for det videre arbejde med at sikre ligebehandling for alle grupper formelt og reelt.”

FOKUS PÅ FUNKTIONSNEDSÆTTelser

Mange tænker umiddelbart på etniske minoriteter når der tales ligebehandling, men I arbejder også med andre udsatte grupper?

med funktionsnedsættelser kan deltage i samfundslivet i Danmark på lige fod med andre mennesker. En af disse anbefalinger er, at der indføres et generelt forbud mod diskrimination på grund af handicap i Danmark. Udredningen indeholder desuden en redegørelse for menneskeretlige standarder af særlig relevans for personer med funktionsnedsættelser.”

Hvis jeg siger Equinet, hvad siger du så?

“Equinet er et netværk for ligebehandlingsorganer i EU, hvis formål først og fremmest er at støtte ligebehandlingsorganer i deres arbejde, ved at stimulere og formidle viden om ligebehandlingsredskaber, bedre anvendelse og udvikling af ligebehandlingslovgivning samt kapacitetsopbygning. Institutet er medlem af Equinets bestyrelse og koordinator for arbejdsgruppen vedrørende “Strategic Enforcement”.

Netværket giver inspiration til arbejdet i Danmark. Fx indgik Institutet i 2005 en aftale med Københavns Retshjælp om et etårigt pilotprojekt

vedrørende indsamling af data om oplevet diskrimination på grund af race og etnicitet. Formålet med pilotprojektet er at udvikle redskaber til bedre indsamling af data på området.

HVIDBOG OM ÆGTEFÆLLESAMMENFØRING

Der var en del fokus på den såkaldte 24-års regel og tilknytningskravet i 2005?

“Instituttet offentliggjorde i 2005 en Hvidbog om Ægtefællesammenføring i Danmark. Hvidbogen indeholder en samling af konkrete sager, som udlændingemyndighederne havde truffet afgørelse i, og som illustrerede, at Danmark ikke i alle tilfælde lever op til de internationale forpligtelser med hensyn til ret til familieliv og ikke-diskrimination. Hvidbogen udpeger den manglende gennemsigtighed med hensyn til de interne praksisnotater, som anvendes af myndighederne i forbindelse med afgørelse af sager, som et problem. Og den manglende offentliggørelse af afgørelser i konkrete sager som et andet problem. Ministeriet meddelte kort efter Hvidbogens offentliggørelse, at der vil blive oprettet en internetportal, som indeholder både praksisnotater og afgørelser.”

MIGRATION OG MINORITETSRETTIGHEDER

Instituttet deltager i det europæiske netværk European Migration Dialogue og arrangerede i 2005 inden for denne ramme et seminar om migration på arbejdsmarkedet og ét om illegal migration, med deltagelse af myndigheder, arbejdsmarkedsorganisationer, NGO'er og forskere.

Instituttet fortsatte i 2005 sin indsats for at implementere og fremme minoritetsrettigheder, herunder ved deltagelse i netværk der fokuserer på grønlænderes forhold i Danmark, og ved kontinuerligt i artikler og debatter at understrege vigtigheden af, at der i et pluralistisk samfund

skal være plads til mangfoldighed og gensidig respekt mellem majoritetsbefolkningen og etniske, religiøse og andre minoriteter.

Mangfoldighed er også vigtig som strategi på arbejdspladserne - hvordan arbejder I med det?

“IMR har startet projektet “Mangfoldighed i Arbejdslivet”. Det er et særligt indsatsområde, og vi uddeler hvert år en MIA-pris til de virksomheder som har haft succes med mangfoldighedsledelse. Målet er, at alle på det danske arbejdsmarked skal have lige muligheder - uanset køn, etnisk baggrund, religion og tro, alder, handicap og seksuel orientering. Instituttet arbejder derfor for at fremme mangfoldighedsledelse, ligebehandling og mangfoldighedstænkning på danske arbejdspladser. Udover prisen sker dette gennem en bred vifte af indsatser, der bl.a. omfatter redskaber til at sikre, at ligebehandlingslovgivningen overholdes og analyser af de barrierer, der giver anledning til diskrimination på den enkelte arbejdsplads. I 2005 udgav vi i samarbejde med Børsens Forlag en bog om mangfoldighedsledelse: “Mangfoldighed i arbejdslivet - når vi er lige men ikke ens”.

FRIHED OG RETTIGHEDER

I 2005 har et centralt område været privatlivets grænser i informationssamfundet, og Institut for Menneskerettigheder udgav på forlaget Thomson antologien “Overvågning eller Omsorg - Privatlivets Grænser”. Med en række aktuelle cases fra efterretningsvæsen, det offentlige rum, arbejdspladser, den offentlige forvaltning osv. diskuterer antologien kursen for det danske samfund i informationsteknologiens tidsalder.

Hvorfor er frihedsrettighederne blevet aktualiserede?

Initiativerne i forbindelsen med kommunalreformen og terrorindsatsen gjorde privatlivsbeskyttelsen aktuel, fordi de på forskellig vis bidrager til, at den enkelte borgers rettigheder bliver reduceret for at opnå mere effektivitet i offentlige myndigheder. Udviklingen går i retning af at gøre borgeren, hans eller hendes adfærd, præferencer og vaner fuldt transparente og tilgængelige for myndighederne, mens myndighederne samtidig bliver mindre transparente og kan agere uden kontrol. Det er en trussel mod de retssikkerhedsmæssige principper, som retsstaten er baseret på.

2005 var også året, hvor FN holdt verdenstopmøde om menneskerettigheder i informationssamfundet?

“Ja, og Institut for Menneskerettigheder fungerede her som koordinator for det globale civilsamfundsarbejde under mødet i november i Tunis. På topmødet debatterede man bl.a. internettet som et globalt offentligt gode og beskyttelse af menneskeretlige standarder i fremtidig IT-regulering. Som et bidrag til debatten udgiver Instituttet sammen med MIT Press i maj 2006 antologien “Human Rights in the Global Information Society”, hvor en række nationale og internationale bidragsydere diskuterer koblingen mellem bl.a. informationsteknologi og ytringsfrihed, privatlivsbeskyttelse, forenings- og forsamlingsfrihed, retssikkerhed, diskrimination, og retten til udvikling.”

FACT BOX

National afdeling

Forsknings- og udredningsvirksomhed

6 udredninger, redegørelser og reviews
26 høringsanmærkninger, notater og høringsvar
2 forskere, eksternt finansierede

Projektvirksomhed

4 igangværende partnerskabsprojekter

Konsulentvirksomhed

1 igangværende konsulentopgave og
øvrige eksternt finansierede projekters lokale partnere

Publikationsvirksomhed

Videnskabelige artikler udgivet i internationale tidsskrifter
Videnskabelige artikler udgivet i danske tidsskrifter
Videnskabelige artikler udgivet i internationale bogudgivelser
Videnskabelige artikler udgivet i danske bogudgivelser
Videnskabelige internationale bogudgivelser

Konference-, seminar- og foredragsvirksomhed

11 afholdte konferencer og seminarer - danske
1 afholdt konference/seminar - internationalt
90 foredrag og forelæsninger, eksterne/danske

Faglige medlemskaber og netværk

12 medlemskaber af internationale delegationer, arbejdsgrupper, netværk/udvalg
10 medlemskaber af nationale delegationer, arbejdsgrupper, netværk/udvalg
3 medlemskaber af nationale bestyrelser
3 medlemskaber af internationale bestyrelser
1 medlemskaber af lovforberedende udvalg

Undervisnings- og uddannelsesvirksomhed

5 afholdte kurser og workshops, danske
3 afholdte kurser og workshops, internationale

Klagebehandling

96 klagesager (ligebehandling) modtaget

Se mere om afdelingens projekter og udgivelser på
www.humanrights.dk/afdelinger/national

BØRN, UDDANNELSE OG MEDBORGERSKAB

Børnene var også i fokus i 2005, da Danmark i efteråret blev eksamineret af FN's Børnekomité, forklarer Birgitte Kofod Olsen. Komitéen anbefalede bl.a. en individuel administrativ klageadgang for børn og efterlyste information om de mange forsvundne mindreårige asylansøgere.

Institut for Menneskerettigheder har herudover udbudt en række mere specialiserede kurser. Sammen med Børne- og Unge-netværket har Institut for Menneskerettigheder afholdt to kurser med hver to moduler om 'Børns rettigheder - udvikling i praksis' om rettighedsbaseret udviklingsarbejde for organisationsfolk, der arbejder med børn. Desuden har der været afholdt to endagskurser om rettighedsbaseret udvikling for organisationsfolk tilknyttet Projektrådgivningen; ét kursus i København og ét i Århus.

"Instituttet har indgået et toårigt samarbejde med Stevns- og Sjællands- og Nørrebro skoler på Nørrebro i København", fortæller Birgitte Kofod Olsen og oplyser, at der skal udvikles en medborgerskabspædagogik, der skal fremme elevernes forståelse for medborgerskab, men også opkvalificere lærerne til at undervise i medborgerskab, funderet i menneskerettighederne.

"Formålet er at imødegå udviklingen af en 'medborgerskabskultur', som skolerne har registreret en tendens til i dele af elevgruppen. I dette projekt udvides uddannelse i menneskerettigheder med medborgerskabsperspektivet, som er et felt i udvikling i en række andre europæiske lande, og som bl.a. Europarådet har haft fokus på i 2005 med European Year of Citizenship through Education. Projektet skal bl.a. udmøntes i lærerkurser, undervisningsmaterialer, kurser for elevråd og program for forældresamarbejde", slutter hun.

TEMA

KVINDERS OG BØRNS RETTIGHEDER

VALGTRÆNING I SYDIRAK

For at yde støtte til det spæde civilsamfund i Irak arrangerede Institut for Menneskerettigheder (IMR) træning i frie og uafhængige valg for en gruppe repræsentanter for kvindeorganisationer i det sydlige Irak. Af hensyn til sikkerheden fandt træningen sted i Jordan. Den var både indføring i internationale standarder omkring valg og en gennemgang af, hvordan NGO'er kan bruge valg til at sætte menneskerettighedsspørgsmål på den politiske dagsorden. Kurset blev holdt i begyndelsen af januar, så deltagerne kunne vende hjem drage nytte af den nye viden inden valget 30. januar. IMR vil i samarbejde med Folkekirkens Nødhjælp, Norge, fortsætte med at tilbyde træning for såvel kvinde- som andre menneskerettighedsorganisationer fra især det sydlige Irak. Der er stor interesse og seriøs deltagelse fra organisationernes side, da det forsat er svært for dem at få adgang til arabisksproget menneskerettighedsmateriale, ligesom mulighederne for at deltage i kurser af denne art er yderst begrænsede.

KURSER OM BØRNS RETTIGHEDER

IMR holdt kurset "Børns Rettigheder – udvikling i praksis" i samarbejde med Børne- og Ungdomsnetværket i to moduler i efteråret. Kurset var en gentagelse i let form af et kursus, som IMR holdt i foråret. De to moduler af halvanden dag handlede om rettighedsbaseret udvikling på børneområdet. "Deltagerne fik bl.a. kendskab til strategi og projektplanlægning, projektdesign og monitorering samt til FN's Børnekonvention. Kurset udbydes igen i efteråret 2006", fortæller kursusleder Anette Faye Jacobsen.

International Afdeling og National Afdeling har udarbejdet et kursuskatalog med i alt 17 kurser om bl.a. forskelsbehandling og diskrimination, privatlivets grænser og børns rettigheder.

IMR I GRØNLAND

På invitation af *SORLAK* (Grønlands Ungdoms Fællesråd) underviste Christoffer Badse fra National Afdeling den 25.3. i Kangerlussuaq (Sdr. Strømfjord) for ca. 40 kursister. Oplægget omhandlede Børns Rettigheder i Grønland med udgangspunkt i FN's Børnekonvention, de nyeste oplysninger som fremgår af betænkningen om en reform af det grønlandske retsvæsen, den officielle danske rapport til FN's

Børnekomité, samt den supplerende rapport til FN's Børnekomité udarbejdet af blandt andet Institut for Menneskerettigheder mht. den kommende eksamination af Danmark.

Formålet var at give inspiration til en rettighedsbaseret tilgang til opstart af lokale projekter i byggerne baseret på de rettigheder, der er mest relevante og de problemer, der er mest presserende.

FN OPFORDRER DANMARK TIL AT TAGE BØRNS RETTIGHEDER ALVORLIGT

MENNESKERETTIGHEDSINSTITUTTET VAR MED TIL AT LAVE ALTERNATIV RAPPORT TIL BØRNEKOMITÉEN

FN's Komité om Barnets Rettigheder har afgivet bemærkninger og anbefalinger til Danmarks officielle rapport om børns rettigheder herhjemme. Forud for behandlingen af Danmark indgav Institut for Menneskerettigheder (IMR) sammen med en række interesseorganisationer en supplerende rapport til Komitéen. Også Børnerådet har lavet en supplerende rapport.

TVANGSFJERNELSE

IMR har en række kommentarer til Komitéens anbefalinger - bl.a. at kendskabet til FN's Børnekonvention, som Danmark har forpligtet sig til at implementere, trods visse fremskridt, stadig er mangelfuldt. Det er vigtigt at huske, at børn i sig selv har rettigheder og skal høres i sager, der angår dem, fx tvangsfjernelser. Denne ret bør formidles til børnene selv, selvfølgelig, og især til administrative organer.

RET TIL AT BLIVE HØRT

Et andet punkt, som tilsyneladende ikke tages alvorligt er, at det er forvaltningsmyndighedernes almindelige pligt at medvirke til at opfylde de internationale forpligtelser, som Staten har, herunder naturligvis også Børnekonventionen.

"Det er afgørende for rettighedernes praktiske implementering, at alle sagsbehandlere og andre, der i forvaltningen har med børn at gøre, er bevidste om Børnekonventionens juridisk bindende karakter, og at de inddrager konventionsbestemmelser i vurderingen af en konkret sag," siger projektleder Christoffer Badse fra National Afdeling på IMR. Han understreger medinddragelse af børn som et område, hvor indsatsen bør styrkes.

ETNISKE MINDRETAL

FN's Komité om Barnets Rettigheder udtrykker både bekymring og kommer med anbefalinger i rapporten. Bl.a. anbefaler Komitéen, at børn får mulighed for individuel klageadgang.

Og så finder Komitéen atter anledning til at påpege de facto diskrimination af og fremmedfjendtlige holdninger over for etniske mindretals børn, over for

flygtninges og asylansøgere børn såvel som børn i indvandrerfamilier.

Komitéen udtrykker tillige bekymring over, at aldersgrænsen for familiesammenføring af børn er blevet sænket fra 18 år til 15 år ved en ændring af udlændingeloven og over, at etniske mindretals børn er overrepræsenterede i alternative pasningstilbud.

Projektleder Christoffer Badse:
"Konventionens bestemmelser skal inddrages i de konkrete sager."

Endvidere vækker forholdene i modtagelsescentrene bekymring ligesom det forhold, at et antal uledsagede flygtningebørn ganske enkelt forsvinder fra modtagelsescentrene. Komitéen anbefaler desuden, at staten rekrutterer adoptivfamilier og ansatte med anden etnisk oprindelse end dansk samt styrker indsatsen mod racemæssig ulighed i uddannelsessystemet ved bl.a. at fremme uddannelsen af etniske mindretal. Komitéen anbefaler, at staten sikrer, at børn med narkotika- eller alkoholmisbrug behandles som ofre og ikke som kriminelle, og at staten gennemfører en fuldstændig implementering af internationale standarder for børn og unge straffasoneres retsstilling, særligt i relation til Danmarks brug af isolationsfængsling.

NATIONAL HANDLINGSPLAN

Staten opfordres til at udvikle en national handlingsplan til bekæmpelse af kommerciel seksuel udnyttelse af børn og til at bekæmpe børnepornografi, herunder til at indføre kriminalisering af distribution af erotiske billeder af børn.

I relation til tillægsprotokollen om børns rettigheder i væbnede konflikter anmoder Komitéen den danske stat om oplysninger i den næste rapport om flygtninge- og indvandrerbørn, der kan have været involveret i væbnede konflikter i hjemlandet, såvel som om den assistance der ydes for at imødekomme deres fysiske og psykiske behandlingsbehov og deres sociale reintegration.

TEMA

IKKE-DISKRIMINATION OG LIGEBEHANDLING

At fremme ligebehandling og at sikre effektiv beskyttelse mod diskrimination er en bundet opgave for Institut for Menneskerettigheder (IMR) ifølge mandatet som en national menneskerettighedsinstitution samt vores mandat som specialiseret etnisk ligebehandlingsorgan. Opgaven består i udarbejdelse af rapporter, udredninger og undersøgelser, undervisning og formidling af viden om ligebehandling og beskyttelse mod diskrimination samt udvikling af redskaber til brug for fremme af ligebehandling og til at sikre effektiv beskyttelse mod diskrimination.

NORDISK NETVÆRKS MØDE

EU'S LIGEBEHANDLINGS DIREKTIV OG LOVGIVERES RÅDERUM INDEN FOR DEN EUROPÆISKE MENNESKERETSDOMSTOLS AFGØRELSE DRØFTET I REYKJAVIK

IMR deltog sammen med andre diskriminationsombud ved Det Nordiske Netværksmøde i Reykjavik i Island. På mødet drøftede deltagerne gennemførelsen af EU's ligebehandlingsdirektiv, Direktiv 2000/43, og praktiske udfordringer i klagebehandlingen. Der blev også udvekslet erfaringer med initiativer til at øge kendskabet til muligheden for at klage over forskelsbehandling. Medarbejdere fra IMR deltog også i det 37. Nordiske Juristmøde i Island, hvor der bl.a. blev diskuteret i hvilken udstrækning afgørelser fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol hæmmer lovgiveres råderum, og hvorvidt denne udvikling er ønskelig.

DISKRIMINATION I NORDEN

Respekten i Norden for protokol 12 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention mindre end overholdelsen af menneskerettighederne generelt

Prohibition of Discrimination in the Nordic Countries: The Complicated Fate of Protocol No. 12 to the European Convention on Human Rights (Forbud mod Diskrimination i de Nordiske Lande: Den Europæiske Menneskerettighedskonventions Protokol 12's vanskelige skæbne). For at forstå de forskellige indfaldsvinkler til det generelle forbud mod diskrimination og den stærke modstand imod det i Norden analyserer rapporten protokol 12's skæbne i de nordiske lande.

Rapporten indeholder præsentationerne ved Det nordiske Rundbordsmøde om protokollen i København i fjor, som fandt sted på IMR. Derudover er der to artikler af eksperterne Jeroen Schokkenbroek og Janneke Gerards samt forord af Jörg Polakiewicz. Introduktionen er af forsker ved IMR, Stéphanie Lagoutte, der også har redigeret.

Hent rapporten her:

www.humanrights.dk/upload/application/0e60f30e/prot_12.pdf

FORMIDLING

Der er i løbet af 2005 afholdt 35 oplæg, herunder undervisningsforløb om ligebehandling og beskyttelse mod diskrimination.

Op til fire års forskel på ventetiden i boligkøen, afhængig af efternavnets oprindelse. Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling har i to afgørelser fundet det dokumenteret, at to boligselskaber ved administration af ventelister har overtrådt lov om etnisk ligebehandlings forbud mod direkte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Det ene selskab havde over for en journalist, der udgav sig for at være to boligsøgende, én med et dansk klingende navn og én med et udenlandsk klingende navn, oplyst en ventetid fra ni år til den boligsøgende med det udenlandsk klingende

navn og en ventetid på fem-seks år til den med det dansk klingende navn. Det andet selskab havde oplyst en ventetid på ikke under seks år til den boligsøgende med det udenlandsk klingende navn og en mulig ventetid på to år til den boligsøgende med det dansk klingende navn. Klagekomitéen fandt, at forespørgslerne må anses for at være identiske, og at der således ikke efter komitéens opfattelse var grundlag for at oplyse forskellige ventetider.

Afgørelserne kan læses i deres fulde ordlyd på www.klagekomite.dk.

Se også artiklen "Natteliv for alle!" af

Eddie O.R. Khawaja og Johanne Mortensen: www.humanrights.dk/nyheder/feature/Nattelivsdiskrimination_feature

VURDERINGER I KLAGEKOMITÉEN

"Etniske skoleklasser" – dvs. klasser for elever af anden etnisk oprindelse end dansk - var stærkt omdiskuterede i 2004. Derfor valgte Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling af egen drift at tage en sag op. Klagekomitéen finder bl.a., at placering af elever i særlige klasser alene på baggrund af deres etniske oprindelse er i strid med loven om etnisk ligebehandling. Og her i det nye år har Klagekomitéen truffet afgørelser i en sag om Føtex's salg af sandaler med tryk, der ifølge klagen betyder Allah på arabisk, en sag om Århus Kommunes anvendelse af en bog med grundinformation om somaliere i forbindelse med kommunens sagsbehandling inden for det sociale område samt en sag om en lægekonsultants inddragelse af etnicitet i forbindelse med behandling af en førtidspensionssag. Yderligere oplysninger: www.klagekomite.dk.

HANDICAPPEDES RETTIGHEDER

Institut for Menneskerettigheder (IMR) blev den 29.5. belønnet med PTU's (Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede) hæderspris.

”Ingen har fortjent prisen mere end jer”, sagde PTU's formand, fhv. landsdommer Holger Kallehaug, der forklarede, at valget var faldet på IMR på baggrund af mange års dedikeret arbejde og dygtige, begavede ildsjæle, der tjener hele Danmark til ære. Kallehaug roste IMR for at være vedholdende i den kritik, der ytres, og som altid er ”sagligt velfunderet, meget præcis og uangribelig, medmindre den, der rammes griber til ufine metoder, som mudderkastning og lignende midler, som ligger under det debatniveau, som ordentlige folk betjener sig af”. IMR's direktør Morten Kjærum benyttede lejligheden til at takke PTU for de store fremskridt, der er sket i forhold til handicappedes forhold, men erkendte samtidig, at der stadig er mange udfordringer, der ligger foran os. ”I Danmark er vi simpelthen ikke særlig gode til at tænke i baner af at integrere mennesker - at deltage i samfundet er ikke noget man skal bede om, men noget man har ret til”, erklærede Kjærum.

STRATEGI FOR LIGEBEHANDLING

I 2005 udgav IMR Udredning nr. 2 *Ligebehandling: Status og fremtidsperspektiver*. Udredningen er det første resultat af IMR's bidrag til en dansk strategi for ligebehandling og omfatter seks diskriminationsområder: alder, handicap, køn, race og etnicitet, religion og tro samt seksuel orientering. Udredningen indeholder en status over ligebehandlingslovgivning, og en beskrivelse af hvert områdes kerneproblemer samt en handlingsplan for det videre arbejde med at sikre ligebehandling for alle grupper formelt og reelt.

Se endvidere: www.humanrights.dk/nyheder/feature/Ventegodt-feature-funktionsnedsaettelse/ og www.menneskeret.dk/tema/handicappedesrettigheder

BOGUDGIVELSE 2005

UDREDNING OM PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÆTTELSE

Tirsdag den 22. november 2005 præsenterede Institut for Menneskerettigheder "Udredning om Personer med Funktionsnedsættelser", der undersøger, om Danmark opfylder sine menneskeretlige forpligtelser i forhold til mennesker med handicap.

Udredningen bringer en vurdering af, om gældende lovgivning i Danmark sikrer effektiv beskyttelse mod diskrimination på grund af funktionsnedsættelser.

Udredningen ser også på, om servicelovens regler om botilbud diskriminerer mennesker med funktionsnedsættelser. Og den bringer en række anbefalinger til en forbedret indsats for, at mennesker med funktionsnedsættelser kan deltage i samfundslivet i Danmark på lige fod med andre mennesker.

Udredningen indeholder desuden en redegørelse for menneskeretlige standarder af særlig relevans for personer med funktionsnedsættelser.

Paneldeltagere var Birgitte Kofod Olsen, afdelingsleder i National Afdeling på IMR, Maria Ventegodt Liisberg, ph.d.-kandidat i Forskningsafdelingen på IMR og Stig Langvad, formand for De Samvirkende Invalideorganisationer

Udredningen kan bestilles her:
<http://shop.humanrights.dk/product.asp?product=1201&sub=12>

Sider: 188. Pris: 50,- kr.
ISBN: 87-90744-92-6

NY ÅBENHED OM ÆGTEFÆLLESAMMENFØRING

Regler om ægtefællesammenføring, afgørelser i relevante sager på ny hjemmeside til gavn for gennemskueligheden

Integrationsministeriet har besluttet at skabe åbenhed om afgørelser i sager om ægtefællesammenføring, så potentielle ansøgere, advokater og andre interesserede kan få indblik i, hvordan reglerne administreres. Det blev resultatet ved et åbent samråd i Folketinget 13. oktober, hvor bl.a. den manglende åbenhed om reglerne om ægtefællesammenføring blev taget op. Den nye åbenhed er helt i tråd med anbefalinger, som Institut for

Menneskerettigheder (IMR) kom med i forbindelse med udgivelsen af en hvidbog dagen før samrådet. I foråret 2006 åbnes en it-portal med lovgivning samt notater om praksis. Og så lægges også anonymiserede enkeltsager ud på portalen, så alle kan se eksempler på afgørelser i konkrete sager. IMR's nye hvidbog er en samling af 46 konkrete sager om ægtefællesammenføring i Danmark. Sagerne har relation til 24-årsreglen, tilknytningskravet, forsørgelseskravet, proformaægteskaber, flygtnings adgang til ægtefællesammenføring samt sager om par, der har følt sig nødsaget til at flytte til Sverige for at opretholde et familieliv. Hvidbogen følger op på IMR's udredning fra i fjor om Ægtefællesammenføring.

DATAINDSAMLING

I 2005 indgik Institut for Menneskerettigheder en aftale med Københavns Rets hjælp om et et-årigt pilotprojekt vedrørende indsamling af data om oplevet diskrimination på grund af race og etnicitet. Formålet med pilotprojektet er at udvikle redskaber til bedre indsamling af data på området.

JOURNALIST-PRIS 2005

EU's anti-diskriminationskampagne

Instituttet er medlem af den danske jury for EU's anti-diskriminationskampagnes journalistpris. Den danske vinder af prisen for 2005, Orla Borg fra Jyllands-Posten, fik andenprisen af EU's jury for sit bidrag, "Integrationsavisen: Bedragerne".

INTERVIEW

FORSKNINGSNETVÆRK

Institut for Menneskerettigheder (IMR) skal varetage en selvstændig og uafhængig dansk forskningsindsats på menneskerettighedsområdet. Denne forpligtigelse varetages af IMR's forskningsafdeling, som er tværvideenskabeligt sammensat.

Forskningschef Hans-Otto Sano forklarer, at forskningen har været koncentreret om tre fokusområder, nemlig "Menneskeretlige standarder, deres udvikling og implementering", "Globalisering og menneskerettigheder", og "Menneskerettigheder og beskyttelse af udsatte grupper."

Kan du fortælle hvad det omfatter, og hvordan disse områder adskiller sig fra hinanden?

"Det første fokusområde menneskeretlige standarder undersøger udviklingen i de menneskeretlige standarder på basis af juridisk og historisk forskning. Temaet forholder sig til sammenhængen mellem samfundsmæssige værdier og menneskerettigheder, fx i forhold til religiøs praksis, og til konkret udvikling i retspraksis, herunder realiseringen af rettighederne. Det andet fokusområde om Globalisering og menneskerettigheder omfatter både teoretisk forskning om globaliseringsdiskussionen og forskning på baggrund af aktuelle politiske udviklinger, fx hvorledes menneskerettighederne krænkes af terrorisme og trues af nye initiativer til terrorbekæmpelse, men også forskning om menneskerettighedernes virkeliggørelse i overgangs- og udviklingsamfund. Det tredje fokusområde om Menneskeretlig beskyttelse af udsatte grupper vurderer menneskerettighedernes effektivitet i forhold til intentioner og målsætninger om beskyttelse mod diskrimination, eller andre former for særlige foranstaltninger. Temaet arbejder med implementering ud fra specifikke synsvinkler med baggrund i særlige gruppers vilkår, fx flygtninges, børns eller fængslede forhold."

I arbejder også med tværgående aktiviteter?

“Ja, og i løbet af 2005 tog vi fat på udarbejdelsen af en fælles antologi med arbejdstitlen Human Rights in Turmoil. Bogen søger at belyse, hvordan menneskerettighederne både er truet af svage institutionelle regimer og af politiske udviklinger, der i visse sammenhænge leder til direkte krænkelser af menneskeretlige standarder. Disse negative tendenser sker imidlertid sideløbende med, at menneskerettighederne har fået en voksende betydning internationalt såvel som lokalt i civilsamfundene og som et instrument for regulering i international politik og udvikling, i domstolsafgørelser, såvel som i freds- og konflikthåndterende indsatser. Bogen udkommer i 2006 i samarbejde med Brill Publishers.”

SAMARBEJDE OG NETVÆRK

Der tilstræbes i forskningsvirksomheden et løbende samarbejde med danske og udenlandske universiteter og forskningsinstitutioner. Der er etableret ph.d.-samarbejde med to danske universiteter.

I samarbejder med to andre danske universiteter om værtskabet for masterstuderende under det europæiske program for menneskerettigheder og demokrati.

“Vi gennemførte i 2005 et samarbejde med europæiske universiteter og forskningsinstitutioner vedrørende statsborgerskab, finansieret af EU’s 6. rammeprogram. Der er ligeledes i 2005 i fællesskab med Dansk Institut for Internationale Studier og med andre europæiske forskningsinstitutioner indgivet en ansøgning vedrørende konsekvenserne for retssamfundet af indsatser til bekæmpelse af terrorisme. Endvidere har vi i 2005 etableret samarbejde med Verdensbanken om menneskerettighedsindikatorer, ligesom der samarbejdes med forskningsinstitutioner under “Association of Human Rights Institutes” om fælles publikationer finansieret af EU’s Cost Program.

Hans-Otto Sano nævner, at Institutets forskere deltager i flere danske og internationale bestyrelser, arbejdsgrupper og organer.

VIGTIGT NETVÆRKSSAMARBEJDE

“Vi er fx repræsenteret i Offentlighedskommissionen, i bestyrelsen for Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre, i Humanity in Action’s repræsentantskab, i Støttecenter mod Incest i

Danmark og i netværket Scandinavian Studies of Confinement. Internationalt deltager forskerne i bestyrelsen for E.MA-programmet i Venedig, i netværksgruppen tilknyttet sekretariatet for Den Europæiske Sociale Komité, i The Open-Ended Working Group on an Optional Protocol to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, i ODIHR Panel of Experts on Freedom of Religion or Belief under OSCE samt i Højkommisariatet for Menneskerettigheders arbejdsgruppe vedrørende indikatorer”, slutter forskningschefen.

FACT BOX

Forskningsafdelingen

Forsknings- og udredningsvirksomhed

- 3 udredninger, redegørelser og reviews
- 32 høringsanmærkninger, notater og høringssvar
- 7 reserchpartnere
- 6 E.M.A. Studenter
- 5 forskere, eksternt finansierede

Projektvirksomhed

- 3 udgivne evalueringer/reviews af partnerprogrammer

Konsulentvirksomhed

- 4 igangværende konsulentopgaver
- og øvrige eksternt finansierede projekter
- (uden lokale partnere)*

Publikationsvirksomhed

- 3 videnskabelige artikler udgivet i internationale tidsskrifter
- 2 videnskabelige artikler udgivet i danske tidsskrifter
- 2 videnskabelige artikler udgivet i internationale bogudgivelser
- 6 videnskabelige artikler udgivet i danske bogudgivelser
- 2 videnskabelige danske bogudgivelser
- 1 videnskabelig international bogudgivelse
- 2 kronikker bragt i danske aviser

Konference-, seminar- og foredragsvirksomhed

- 3 afholdte konferencer og seminarer - danske
- 1 afholdt konference/seminar - internationalt
- 42 foredrag og forelæsninger, eksterne/danske
- 9 foredrag og forelæsninger, eksterne/internationale

Faglige medlemskaber og netværk

- 5 medlemskaber af internationale delelegationer, arbejdsgrupper, netværk el. udvalg
- 5 medlemskaber af nationale delelegationer, arbejdsgrupper, netværk el. udvalg
- 2 medlemskaber af nationale bestyrelser
- 1 medlemskab af international bestyrelse

Se mere om forskernes projekter og udgivelser på
www.humanrights.dk/afdelinger/forskning

FORSKNINGSPROJEKTER 2005

Hans-Otto Sano:

- Global regeringsførelse og menneskerettigheder
- Rettighedsbaseret udvikling

Hristina D. Vassileva:

- Ph.d. projekt: "Differences in international and regional responses: Zimbabwe between donors and neighbours" (tentative title)

Maria V. Liisberg:

- Ph.d. projekt: Lovgivning til fremme af lige muligheder for personer med funktionsnedsættelser på arbejdsmarkedet i de skandinaviske lande – analyse og forslag til reform

Ida E. Koch:

- Menneskerettighedernes udelelighed – socio-økonomiske rettigheder som elementer i civile og politiske rettigheder- Økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder – begrebsmæssig afklaring, judiciabilitet og implementering
- Statsborgerskab

Stéphanie Lagoutte:

- "Processualisering" af Europæiske menneskerettigheder
- Reformen af og fremtiden for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol
- Religionsfrihed

Kim U. Kjær:

- Europæisk asylret – EU, Schengen, Norden og Danmark: en komparativ analyse
- Revision af seks kapitler i bogen "Udlændingeret" samt udarbejdelse af et nyt syvende kapitel

Eva Ersbøll:

- Erhvervelse af statsborgerskab i EU's medlemsstater: regler, praksis og kvantitativ udvikling (NATAC); forskningsprojekt støttet af EU's 6. rammeprogram
- Ph.d. projekt: Dansk indfødsret i et historisk og internationalt perspektiv

Eva Maria Lassen:

- Danske reaktioner på FN's verdenserklæring om Menneskerettighederne og den Europæiske Menneskerettighedskonvention i perioden 1947-1960 med perspektivering til nutiden
- Religion og menneskerettigheder:
 - 1) Juridiske og religiøse/kulturelle problemstillinger og diskurser vedrørende konflikter mellem religionsfrihed og andre rettigheder i en europæisk kontekst.
 - 2) Menneskerettigheder set i forhold til jødiske, kristne og muslimske traditioner
- Menneskerettighedernes historie. Traditionelle og nye konstruktioner af menneskerettighedernes historie

Hatla Thelle:

- Implementering af love på lokalt niveau i Kina: Retshjælp som eksempel.
- Sociale rettigheder og globalisering.

Peter Scharff Smith:

- Isolationsfængslingens historie og skadevirkninger.
- Fængsler, menneskerettigheder og rehabilitering af indsatte.

Peter Vedel Kessing:

- Menneskerettigheder og terrorisme.

Line V. Slot:

- Ph.d. projekt: En sociologisk undersøgelse af den institutionelle diskriminations karakter og omfang i relation til formidlingen af lære- og praktikpladser

Erik André Andersen:

- Offentlige globale goder og Menneskerettigheder (i samarbejde med en række danske organisationer)

Louise K. Boserup:

- Manual om åbenhed og adgang til information

Marianne Norregaard:

- Børns menneskerettigheder; en undersøgelse, beskrivelse og analyse af børns menneskeretlige stilling i dansk ret

Isi Foighel:

- Ytringsfriheden og andre aktuelle problemstillinger, som fortolket af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol

TEMA

TERRORISME

Menneskerettighedskommissionen

Morten Kjærums, Direktør for IMR, responderede i sin tale 13. april til Menneskerettighedskommissionens 61. samling i Geneve på temaet for den Internationale Menneskerettighedskonference afholdt i Korea: "Fastholdelse af menneskerettigheder under konflikt og terrorbekæmpelse".

Kjærums forklarede i kraft af sin status som formand for Den Internationale Koordinationskomité for Nationale Menneskerettighedsinstitutioner (ICC), at de nationale menneskerettighedsinstitutioners strategi kan opdeles i tre grundprincipper:

- Implementering af en tidlig advarsels- og handlingsmekanisme, dvs. støtte til konfliktløsning og mægling mellem de gældende sociale sektorer.
- Nationale Menneskerettighedsinstitutioner kan spille en væsentlig rolle i arbejdet for at fremme en menneskeretskultur, ligeret og mangfoldighed.
- De Nationale Menneskerettighedsinstitutioner er forpligtede på at kommentere og føre kontrol med de menneskeretlige aspekter ved nationale sikkerhedslovgivninger og dermed sikre, at sikkerhedsmæssige bestemmelser ikke har en diskriminerende effekt på i forvejen marginaliserede sociale grupper.

Morten Kjærums opfordrede FN's Antiterrorkomité til at integrere disse menneskeretlige rettesnore i dens statsbesøgsprogrammer.

Christoffer Badse fra IMR's Nationale Afdeling var medlem af den danske delegation på møderne i FN's Menneskerettighedskommission i april måned. Leder af IMR's nationale afdeling, Birgitte Kofod Olsen holdt oplæg om IMR's nationale arbejde den 13. april.

Morten Kjærums tale kan læses i sin helhed på:
www.humanrights.dk/nyheder/Kjaerums-tale-til-menneskerettighedskommissionen/Morten-Kjaerums-ICCTale

Tre nye konventioner i Europarådet

Nye konventioner til bekæmpelse af menneskehandel og terrorisme giver bedre beskyttelse til ofre og styrker mulighederne for efterforskning af økonomiske forbrydelser med terrorisme for øje.

Europarådet vedtog i 2005 tre nye konventioner, to til bekæmpelse af terrorisme og én mod menneskehandel. Konventionerne blev fremlagt på Rådets topmøde i Warszawa 16.-17. maj. Konventionen til forebyggelse af terrorisme kriminaliserer "offentlige provokationer, rekruttering og uddannelse," der kan føre til terrorisme; derudover forstærker den samarbejdet omkring bekæmpelse af terrorisme, "internt (lokal forebyggelsespolitik) såvel som internationalt (bl.a. ved modifikation af de eksisterende regler om udlevering og gensidig assistance)." Indbygget i denne konvention er også beskyttelse af og kompensation til ofre for terrorisme.

Europarådets anden nye anti-terrorkonvention handler om pengevask, bedre muligheder for efterforskning af pengenes kanaler samt beslaglæggelse af penge fra forbrydelser og til finansiering af terrorisme. Det er en styrkelse af konventionen fra 1990, så den nu tager højde for, at terrorisme lige såvel kan finansieres med lovligt tjente penge som med sorte. Sidstnævnte er den første internationale traktat, der dækker både pengevask og finansiering af terrorisme. I teksten hedder det, at hurtig adgang til oplysninger om kriminelle organisationers - her-

under terroristgruppers - økonomiske anliggender er nøglen til forebyggende indgreb og dermed den bedste måde at sætte en stopper for deres aktiviteter.

Europarådets tredje nye konvention skal forhindre handel af enhver art med mennesker. Et grundlæggende princip i denne nye konvention er, at ofrenes rettigheder skal sikres, uanset køn, race, hudfarve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilknytning til nationale mindretal, ejendom, fødsel eller anden status. Det klare menneskeretsperspektiv i konventionen, såvel som dens beskyttelse af ofrene, er nyt, ligesom en uafhængig mekanisme til at overvåge at de lande der tiltræder konventionen også overholder den.

IMR hilste de nye konventioner velkomne: "De øger beskyttelsen af ofrene for menneskehandel såvel som terrorisme," sagde afdelingsleder på IMR Birgitte Kofod Olsen. "Det er et fremskridt, at vi får skabt mulighed for mere effektiv efterforskning af terrorisme, og at denne styrkelse sker med respekt for menneskerettighederne."

På Europarådets topmøde i Warszawa i midten af maj blev konventionerne tiltrådt.

Læs mere om de nye konventioner på:

www.coe.int/t/dcr/summit/conventions_en.asp

Debat om overvågning eller omsorg

Danmark udvikler sig hurtigt med digitale forvaltninger, kameraer i det offentlige rum, registrering og opbevaring af tele- og internettrafik, biometriske pas, DNA registre osv., men med få principielle diskussioner af, hvad den stigende overvågning betyder for os som samfund, og som borgere.

For at sætte gang i debatten præsenterede Institut for Menneskerettigheder debatbogen *Overvågning eller Omsorg - Privatlivets Grænser*, udgivet af Forlaget Thomson.

Bogens temaer spænder over politi og efterforskning, kameraer i det offentlige rum, data-logning hos teleudbydere, brug af DNA-registre i retssystemet, overvågning på arbejdspladsen, digital forvaltning, registrering af etnisk oprindelse, patienter og sundhedsvæsen, samt bud på en vej fremad. Forordet er skrevet af justitsminister Lene Espersen.

Bogen blev lanceret ved et debatpanel den 15.9. med debat ved direktør Morten Kjærum, Lars Findsen, Politiets Efterretningstjeneste, Kasper Skov-Mikkelsen og Helge Kierkegaard, SikkerhedsBranchen, Mette Hartlev, Københavns Universitet, Anne Bastrup, Folketinget, Peter Blume, Københavns Universitet, Peter Garde, Retten i Hillerød, Rikke Frank Jørgensen og Birgitte Kofod Olsen, Institut for Menneskerettigheder, Sten Schaumburg-Müller, Århus Universitet, Per Helge Sørensen, forfatter, Stephan Engberg, Open Business Innovation, Sune og Mira Skadegård Thorsen, Lawhouse.dk, Jeanette Viale, Næstved Kommune, Hanne Lykke Jespersen, Prosa.

Menneskerettigheder og kampen mod terrorisme

IMR deltog i OSCE/ODIHR's møde i Wien om Menneskerettigheder og Bekæmpelse af Terrorismen i juli

Oplæg og diskussioner var koncentreret om tre emner, der er relevante i forhold til bekæmpelse af terrorisme: religionsfrihed, forbudet mod tortur og civilsamfundets rolle. På mødet var der høj grad af enighed om, at demokratiske principper, retssikkerhed og menneskerettigheder ikke må tilsidesættes i kampen mod terrorisme. Vilkaarlige eller uproportionale indgreb og begrænsninger i grundlæggende demokratiske rettigheder og friheder kan ikke retfærdiggøres, lige så lidt som terrorisme i sig selv kan retfærdiggøres. Mange deltagere gav udtryk for, at en slækkelse i den demokratiske og menneskeretlige beskyttelse vil være ensbetydende med, at terroristerne får opfyldt deres mål, nemlig at røkke ved selve fundamentet for det demokratiske samfund.

Se også artiklen "Torturen og den vestlige relativisme" af: Peter Vedel Kessing, Henrik Rønsbo og Hans-Otto Sano på www.menneskeret.dk/nyheder/artikler/tortur

BOGUDGIVELSE 2005

Overvågning eller omsorg – privatlivets grænser

Bogen er redigeret af
Birgitte Kofod Olsen og
Rikke Frank Jørgensen

Forlaget Thomson
190 sider. Pris: 370,00 DKK
ISBN 8761912301

Bogen kan bestilles på:
<http://shop.humanrights.dk>

TEMA

MENNESKERETTIGHEDER OG ERHVERVSLIV

IMR's direktør Morten Kjærum og H.K.H. Kronprinsesse Mary.

Novo Nordisk. Fra venstre rådgiver Soraya Ramoul, vicepræsident Elin Schmidt og koncerndirektør Lise Kingo.

Projektleder Susanne Nour og Louise Sylvest Vestergaard fra IMR

Mary og Mia

Experimentarium i Hellerup og Novo Nordisk var to af vinderne, der torsdag 31. marts modtog MIA-prisen 2005 fra H.K.H. Kronprinsesse Mary på vegne af Institut for Menneskerettigheder. Kronprinsessen overrakte MIA-prisen som belønning til i alt fire danske virksomheder for deres arbejde med mangfoldighed og ligebehandling på arbejdsmarkedet. Hos Experimentarium var man begejstrede over prisen - for virksomheden betyder det, at de fremover vil gøre mere ud af mangfoldighedsledelse.

Samme dag udgav Institut for Menneskerettigheder (IMR) også bogen 'Mangfoldighed i Arbejdslivet - Når vi er lige men ikke ens'.

Danske virksomheder kan nu få hjælp til at sikre sig, at de lever op til kravene i den nye lovgivning om diskrimination på arbejdsmarkedet. På trods af god vilje halter en del danske virksomheder bagefter, når det gælder ligebehandling på arbejdsmarkedet.

Lovtjekket skal gøre det nemmere for virksomheder at få overblik over, om de lever op til de nye regler.

Der kan læses mere om Institut for Menneskerettigheders arbejde med mangfoldighed i arbejdslivet på: www.mangfoldighed.dk

Der kan læses mere om MIA-prisen på: www.miapris.dk

Folderen "Ligebehandlingslovtjek" er udgivet i forbindelse med overrækelsen af MIA-prisen 2005.

VINDERE AF MIA-PRISEN 2005

Mindre/mellemstore private virksomheder

- DANSK CLEANING SERVICE
- EXPERIMENTARIUM

Store private virksomheder

- NOVO NORDISK

Store offentlige virksomheder

- SØNDERBORG KOMMUNE

BEVILLING TIL FORSKNING

Jurist og projektleder Maria Ventegodt Liisberg fra IMR modtog en bevilling på godt 1,6 million kroner fra Forskningsrådet for Samfund og Erhverv til et forskningsprojekt om personer med funktionsnedsættelsers vilkår på arbejdsmarkedet. Maria Ventegodt Liisberg vil med udgangspunkt i de skandinaviske landes menneskeretlige forpligtelser afdække metodiske og teoretiske redskaber til at fremme lige muligheder for handicappede på arbejdsmarkedet. Analysens resultater skal bruges til at give anbefalinger til en forbedring af indsatsen i Danmark. I Danmark har omkring 700.000 personer i den erhvervsdygtige alder funktionsnedsættelser, og 58 pct. af dem er i beskæftigelse. I Sverige er 65 pct. i arbejde, i Norge 43 pct. Alle tre lande har inden for de seneste år indført diskriminationsforbud.

Læs mere om projektet og temaet om handicappedes rettigheder på:
www.menneskeret.dk/tema/handicappedesrettigheder

ETIK FOR VIRKSOMHEDER

Ved årsskiftet 2004/2005 begyndte Human Rights & Business-projektet et samarbejde med Dansk Industri og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om virksomheders etiske retningslinier. Den første opgave har været en gennemgang af diverse danske og internationale virksomheders etiske retningslinier, som resulterede i en rapport specifikt om danske virksomheders etiske retningslinjer i juni 2005. Dernæst blev der udarbejdet en prototypisk model for etiske retningslinier for danske virksomheder, som blev præsenteret og diskuteret ved et seminar for interessenter i marts 2005. Den tredje opgave havde fokus på et interaktivt værktøj, CSR kompasset, der kan hjælpe danske små og mellemstore virksomheder med at dokumentere deres overholdelse af miljømæssige og sociale krav fra udenlandske købere. Den prototypiske model for etiske retningslinier samt det interaktive værktøj blev lanceret ved en konference i juni med taler af Økonomi- og Erhvervsminister Bendt Bendtsen, direktør for Dansk Industri, Hans Skov Christensen og direktør for IMR, Morten Kjærsum.

BOGUDGIVELSE 2005

MANGFOLDIGHED I ARBEJDSLIVET

Susanne Nour & Lars Nellemann Thisted (red.):
 Mangfoldighedsledelse handler om at skabe lige muligheder for alle, men i høj grad også om rettigheder og ressourcer. Hvis virksomheder vil klare sig i fremtidens mangefacetterede samfund, stiller det krav til ledelsen - omvendt får den også adgang til en lang række muligheder og kompetencer. IMR har samlet en række danske og internationale eksperter, der med skarpe pointer og eksempler viser, hvordan man kan skabe en inkluderende virksomhed eller organisation.

Findes også på engelsk.

302 sider, Pris kr. 299,- .

PLAKAT

For Mangfoldighed i Arbejdslivet

Artwork:

Jan de Tusch-Lec

Design:

Simon de Tusch-Lec

Format: 70x50 cm

DKK 25 + porto

LIGEBEHANDLINGSLOVTJEK

Når der sker diskrimination på arbejdspladsen, er det ikke alene ulovligt, men også i strid med virksomhedens egne interesser. Diskrimination kan nemlig hurtigt føre til et dårligt arbejdsklima og utilfredse medarbejdere, og det kan give dårlige tal på bundlinjen. Dels fordi virksomheden går glip af kvalificerede medarbejdere og en mangfoldig medarbejderskare, dels fordi virksomheden risikerer negativ presseomtale i forbindelse med retssager og klagesager. Derfor er der al mulig grund til at undgå diskrimination - og til at spørge sig selv, om ens virksomhed er god nok til mangfoldighed i arbejdslivet? Med denne folder præsenterer IMR et ligebehandlingslovtjek, som er første del af MIA-værktøjskassen - for mangfoldighed i arbejdslivet.

34 sider, gratis.

Bestil bøger og plakater her:

<http://shop.humanrights.dk>

TO NYE RISIKOANALYSER FRA HUMAN RIGHTS & BUSINESS PROJEKTET

Human Rights & Business-projektet har i sommerens løb udgivet to nye landes risiko-rapporter på henholdsvis Algeriet og Indien. Rapporterne fokuserer på de menneskeretlige problemer, som virksomheder risikerer at blive konfronteret med, når de opererer i de to lande. I rapporterne analyseres og vurderes hver rettighed i FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder ud fra graden af risiko, og vurderingen efterfølges af konkrete anbefalinger i, hvordan virksomheder undgår at blive inddraget i de identificerede menneskerettighedskrænkelser. Rapporten om Indien identificerer risikoområder såsom tvangsarbejde, børnearbejde, svag implementering af arbejdslovgivningen i den uformelle sektor samt diskrimination af svage grupper som kasteløse og oprindelige folk. Algeriet-rapporten fremhæver de risici, som er forbundet med at operere i et land, der er politisk ustabil som følge af en lang og blodig borgerkrig. Rapporten opstiller retningslinjer for, hvad virksomheder skal gøre for at undgå at medvirke til en eventuel opblusning af konflikten. Øvrige risikoanalyser findes på lande som Kina, Brasilien, Tanzania, Libyen og Sydafrika

INTERNATIONAL LANCERING AF HRCA QUICK CHECK

I december lancerede Human Rights & Business-projektet i fællesskab med Dansk Industri HRCA Quick Check. Lanceringen fandt sted ved FN's Global Compact Forum i Shanghei i Kina, hvor over 500 kinesiske virksomheder og 100 internationale virksomheder deltog. Begivenheden markerer kulminationen af en af de mest

intensive forskningsprocesser inden for menneskerettighedsfeltet. Udviklingen af Human Rights Compliance Assessment (HRCA) har stået på i seks år og har involveret repræsentanter fra over 70 virksomheder, 50 menneskerettighedsrelaterede organisationer og over 35 internationale specialister. Forskningen og udarbejdelsen af HRCA redskabet har været ledet af en række forskere fra Human Rights & Business-projektet og har fundet sted i nært samarbejde med Dansk Industri og Industrialiseringsfonden for Udviklingslande.

Det samlede HRCA redskab består af en database, der indeholder over 350 spørgsmål og 1400 indikatorer, som er udviklet på baggrund af FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder og mere end 80 internationale aftaler og konventioner om menneskerettigheder, herunder International Labour Organisation's (ILO) konventioner. Redskabet er udgivet som et interaktivt computerprogram, der gør det muligt for alle virksomheder at udvælge og tilpasse databasens spørgsmål til netop deres virksomhedstype, arbejde og aktivitetsområde.

HRCA Quick Check udgør en mindre omfattende udgave af det samlede HRCA redskab og indeholder ca. 10 pct. af de spørgsmål, som findes i den samlede HRCA database. HRCA Quick Check kan bruges til at introducere de mest fundamentale menneskerettighedsspørgsmål, som en virksomhed bør være opmærksom på i forbindelse med sine aktiviteter.

Se www.humanrightsbusiness.org for adgang til Quick Check.

PARTNERSKAB FOR OFFENTLIGE OG PRIVATE VIRKSOMHEDER

Danidas program for Offentlige og Private Partnerskaber har i 2005 støttet et større projektsamarbejde mellem Human Rights & Business-projektet og Dansk Industri.

Projektsamarbejdet indeholder flere komponenter, herunder følgende: Udviklingen af et særligt HRCA leverandørcheck, som vil blive testet på en række af Dansk Industris medlemsvirksomheder. Spørgeskemaundersøgelse som vil munde ud i udviklingen af nogle guidelines for, hvordan man som virksomhed håndterer forskellige menneskelige dilemmaer.

Udarbejdelsen af risikoanalyser for Kina, Libyen, Indien, Vietnam, Tanzania og Sydafrika. Risikoanalyserne gennemgår systematisk de menneskelige risikofaktorer, som virksomheder står over for, når de opererer i disse lande og giver konkret vejledning i, hvordan man undgår at blive inddraget i menneskerettighedskrænkelser. Endelig

vil projektet også omfatte en workshop i Kina med henblik på at promotere brugen af HRCA Quick Check i Kina og udforske mulighederne for at udvikle en kinesisk version af HRCA Quick Check.

Deltagerne i workshoppen vil være internationale og kinesiske virksomheder samt NGO'ere som arbejder med dette felt i Kina.

Human Right & Business-projektet forventes at forestå op til 50 pct. af finansieringen for dette projektet ved hjælp af bidrag fra den private sektor.

FACT BOX

Human Rights & Business

Forsknings- og udredningsvirksomhed

- 1 udredning, redegørelse og review
- 1 E.M.A. Studenter
- 4 forskere, eksternt finansierede

Projektvirksomhed

- 3 igangværende forundersøgelser
- 3 igangværende partnerskabsprojekter

Konsulentvirksomhed

- 4 igangværende konsulentopgaver og øvrige eksternt finansierede projekter [uden lokale partnere]

Publikationsvirksomhed

- 2 videnskabelige artikler udgivet i internationale tidsskrifter
- 1 videnskabelig artikel udgivet i danske tidsskrifter
- 3 kronikker bragt i danske aviser

Konference-, seminar- og foredragsvirksomhed

- 2 afholdte konferencer og seminarer - danske
- 2 afholdte konferencer og seminarer - internationale
- 5 foredrag og forelæsninger, eksterne/danske
- 9 foredrag og forelæsninger, eksterne/internationale

Faglige medlemskaber og netværk

- 2 medlemskaber af internationale delegationer, arbejdsgrupper, netværk eller udvalg

Undervisnings- og uddannelsesvirksomhed

- 3 afholdte kurser, danske
- 1 afholdt kursus, internationalt

Informationsvirksomhed

- 2 medieomtaler, tv og radio
- 10 medieomtaler, skrevne presse

HR&B-projektet fik afdelingsstatus i 2006.

Læs mere om projektets arbejde på:
www.humanrightsbusiness.org

INTERVIEW

ARBEJDET UDE I VERDEN

Institut for Menneskerettigheders (IMR) internationale arbejde bygger på et partnerskabskoncept, som tager udgangspunkt i et værdigrundlag, defineret i fællesskab, lokal planlægning og gennemførelse, kapacitetsopbygning, kollektiv ansvarstagen, og langsigtet bæredygtighed som en komponent fra planlægning til afslutning. Arbejdet er organiseret i tematiske programområder, som omtales i interviewet: Access to Justice og Reform of Law and State, som i løbet af året blev slået sammen til ét team, Civil Society, NIS-team og Uddannelse. I 2005 blev arbejdet evalueret.

Lederen af International Afdeling, Birgit Lindsnæs, fortæller:

“2005 var på alle områder præget af, at der i løbet af året, på foranledning af Udenrigsministeriet, blev foretaget en tematisk evaluering af den internationale afde-

lings partnerskabskoncept. Formålet med evalueringen var at analysere og vurdere IMR's indsats i forhold til temaet “methodologies for working through partnerships” med særlig fokus på sektor- og statsinstitutioner.

To partnerlande blev valgt: Cambodja og Malawi. Evalu-

eringsteamet baserede deres vurdering på interviews af medarbejdere ved IMR samt to missioner til de to lande.

Som afslutning på evalueringen blev der afholdt en tredages omfattende workshop i København, hvor 12 ledere af centrale partnerorganisationer deltog, samt repræsentanter fra UM, ledere og relevante projektledere fra IMR og naturligvis evalueringsteamet. Evalueringen, som er meget positiv over for IMR's arbejde, udkom som rapport i slutningen af december.”

Hvad indebærer området 'Acces to Justice', og kan du give nogle eksempler på dette arbejde?

“Programmets formål er at udvikle værktøjer, som kan styrke IMR's partners kapacitet til at sikre lige adgang til effektive og passende konfliktløsningsmuligheder i overensstemmelse med menneskerettighedsstandarder. Programmet fokuserer på institutioner i den formelle og den uformelle retssector, som arbejder for at fremme gennemførelse af menneskerettigheder i retsplejen.

Access to Justice-teamet har i 2005 fokuseret på at styrke og udvikle teamets portefølje i forhold til strategi og mandat. Samarbejde med retsvæsenet i bl.a. Serbien er blevet afsluttet i løbet af året, og samarbejdet med nationale menneskerettighedsinstitutioner og koordinerende enheder er blevet udviklet både lokalt og regionalt.”

Er IMR også til stede i Mellemøsten?

“IMR har i løbet af året været involveret i flere aktiviteter med bl.a. missioner til Jordan og Marokko, deltagelse i den første konference for nationale menneskerettighedsinstitutioner i regionen og delegationsbesøg. Disse initiativer følges op med henblik på et regionalt samarbejde i Mellemøsten. Den første fase af IMR's involvering i projektaktiviteter i Tyrkiet blev afsluttet med en inceptions-rapport i august og Udenrigsministeriets endelige godkendelse af projektets næste fase.

IMR's Access to Information-aktiviteter er blevet videreudviklet, og det har involveret samarbejde med både partnere og eksterne aktører. Tre seminarer blev afviklet i samarbejdslande i løbet af året bl.a. for fortsat at udvikle den udarbejdede manual vedrørende Access to Information.”

LOVREFORMER OG STATSLIGE INSTITUTIONER

Gennem arbejde med statslige myndigheder styrkes disse til at gennemføre retspleje i overensstemmelse med et fælles defineret værdigrundlag. Værdibaseret strategisk planlægning i de enkelte institutioner kan styrke disse i at udfylde deres rolle på den mest tilfredsstillende måde, mens en inklusiv visions for en retssekter kan styrke retsplejen og samtidig øge befolkningens tillid til retssystemet. Metoder til lovrevision, herunder fokus på implementering af lovgivning, kan styrke rammerne for den offentlige administration funderet på retssikkerhed, menneskerettigheder, gennemsigtighed og ansvarlighed.

Hvor i verden foregår dette omfattende arbejde?

“IMR har fortsat udviklingen af sine strategi- og retsreformsprojekter i Cambodja, Honduras og Guatemala. Aktiviteterne i Guatemala, som også omfattede samarbejdet med Indenrigsministeriet, blev afsluttet i løbet af 2005.

Teamets involvering på Balkan er fortsat med reform- og visionsprojekter i samarbejde med bl.a. Minoritetsministeriet i Serbien-Montenegro og Indenrigsministeriet i Montenegro. IMR har ligeledes været involveret i det regionale samarbejde MARRI i det vestlige Balkan med fokus på projektet Access to Rights. Grundet udfasning af donorstøtte er IMR's projektkontor i Beograd blevet afviklet ved årets udgang.

Som leder af et konsortium igangsatte IMR i 2005 en evaluering af den europæiske flygtningefond i alle 25 EU medlemslande. Den afsluttende rapport færdiggøres til EU-kommissionen i marts 2006.”

STØTTE TIL CIVILSAMFUNDET

IMR arbejder på at styrke civilsamfundets evne og muligheder for at fremme og overvåge beskyttelsen af menneskerettigheder over for staten og andre kerneinstitutioner i samfundet. Forhold vedrørende fortalervirksomhed, overvågning og gennemførelse af menneskerettigheder har særlig bevågenhed, og der lægges vægt på at medvirke til at skabe en konstruktiv dialog mellem civilsamfundet og staten.

Civilsamfundet er jo et bredt begreb. Det kan være NGO'er, universiteter osv. Hvor lægger I fokus?

“I 2005 har der dels været lagt vægt på at styrke menneskerettighedsfokus inden for de eksisterende aktivite-

ter, fx. de regionale netværksprogrammer for NGO'er på Balkan og universitetsbaseret menneskerettighedsundervisning i Østafrika, samt i Malawi, Nepal og Cambodja, hvor positive resultater har vist sig i form af øget lokalt ejerskab og fortsat konsolidering. Denne tendens har især vist sig i forhold til samarbejdet med det lokale menneskerettighedsnetværk i Afghanistan og i forhold til NGO-huset i Basra, Irak. I Niger har et af programmets resultater været afholdelsen af to nationale seminarer om "Islam, Menneskerettigheder og Demokrati", som har samlet akademikere, religiøse ledere, traditionelle ledere og repræsentanter fra civilsamfundet og staten."

IMR har traditionelt ikke udstationeret personale over længere tid, men det sker nu?

"Blandt IMR's nye programmer kan nævnes Tyrkiet, hvor et nyetableret ressourcekontor i Ankara støtter de største menneskerettighedsorganisationer i landet i etableringen af et netværk for samarbejde. Endvidere har et tæt samarbejde med Udenrigsministeriets Arabiske Initiativ medført, at IMR håber at starte projektaktivitet i Yemen fra 2006, med fokus på dialog mellem stat, civilsamfund og det akademiske miljø.

Endelig har en positiv evaluering af IMR's arbejde i Kina og udarbejdelsen af en større rammeansøgning medført en større bevilling fra DANIDA til IMR's nye program, som fokuserer på en reform af retsplejeloven, med særligt henblik på øget sikring af især mistænkte rettigheder. Programmet bygger på et koncept, hvor strategisk placerede partnere, i dette tilfælde akademikere, forsvarere og anklagere, sammen udarbejder forslag med udgangspunkt i deres praktiske erfaringer på området."

SÆRLIG TVÆRGÅENDE INDSATS I DET TIDLIGERE SOVJETUNIONEN OG VESTAFRIKA

Det tidligere Sovjetunionen, de såkaldte SNG-lande, har en kompleksitet og fælles historik, som gør, at det giver god mening med en særlig geografisk tværgående indsats i form af en enhed, der i samarbejde med de tematiske fokusområder dækker IMR's indsatser i de såkaldte vestlige NIS-lande, som er de tidligere sovjetrepublikker.

I har oprettet særlige indsatsenheder som en ny arbejdsform. Hvorfor det?

"Formålet med etablering af NIS-enheden er et ønske om at yde en særlig indsats for at fremme IMR's vision og målsætninger for det internationale arbejde i SNG-området.

SNG-enheden skal understøtte IMR' fokusområder i SNG-regionen med hensyn til kontekstuel viden. Derfor vil SNG-enheden have til opgave at opbygge relevant geografisk ekspertise, udarbejdelse af landestrategier og regionale strategier for IMR's arbejde, etablering af partnerskaber og udarbejdelse af projektinterventioner, der knyttes til IMR's fokusområder for det internationale arbejde.

NIS-enheden har i 2005 primært været engageret i Ukraine og i de to centralasiatiske lande, Tadsjikistan og Kirgisistan. I Ukraine klagøres afslutningen af et projekt, der løber frem til udgangen af februar 2006. Projektet er bygget op omkring fire temaer: reform af den offentlige forvaltning; reform af retssystemet; adgang til information samt politi og menneskerettigheder.

I Centralasien har IMR indgået et strategisk partnerskab med International Organization for Migration og Dansk Flygtningehjælp. Sammen med disse organisationer har vi dannet Central Asian Partnership Group. Der er primært to fokusområder i Centralasien, og

det er udvikling af menneskerettighedsrelateret undervisningsmateriale og støtte af dialog og diskussion om retssector og menneskerettighedsproblematikker.”

I løbet af året har IMR desuden øget fokus på aktiviteter i Vestafrika, som vi planlægger at udvikle i løbet af 2006.”

UDGIVELSER

IMR har i løbet af året udgivet syv publikationer, der opsamler erfaringer fra det internationale arbejde.

Hvad handler de om?

“Udgivelserne tæller bl.a. *Juvenile Justice in Transition* og *Rights in Action*, en bog, der tager udgangspunkt i den universelle menneskerettighedskonvention samt *Human Rights in Development - Customary Law*, som er et fællesnordisk samarbejde.

En publikation der handler om den danske straffeprocess, blev udgivet i sommeren, ligesom IMR i samarbejde med Udenrigsministeriet, Rådet for Udviklings Samarbejde, udgav bogen *På vej mod nye globale strategier - offentlige goder og menneskerettigheder*. Sidstnævnte har fået mange anmeldelser, herunder én international, hvilke vi ikke havde ventet.”

UDDANNELSE

IMR's internationale uddannelsesaktiviteter skal fremme viden om og forståelse af menneskeretlige standarder og deres anvendelse blandt beslutningstagere såvel som samfundsborgere. Der arbejdes ud fra et værdigrundlag, der er stærkt forankret i de globale menneskerettighedsstandarder for at sikre faglig og pædagogisk kvalitet i uddannelsesaktiviteter på alle niveauer.

I 2005 blev IMR's uddannelses- og kursusaktivitet intensiveret. Hvem får gavn af dette?

“Et første skridt i retning af en større integration af uddannelsesindsatsen i det internationale arbejde var at lave et mere specialiseret menneskerettighedskursus for IMR's partnere. Hensigten var at lave et kursus, der i højere grad var tilpasset målgruppens særlige interesser og udfordringer. Dette blev gennemført i efteråret 2005 for

FACT BOX

International Afdeling

Forsknings- og udredningsvirksomhed

2 udredninger, redegørelser og reviews
1 høringsanmærkning, notat og hørings svar

Projektvirksomhed

45 igangværende partnerskabsprojekter
2 udgivne evalueringer/reviews af partnerprogrammer

Konsulentvirksomhed

31 igangværende konsulentopgaver og
øvrige eksternt finansierede projekter
(uden lokale partnere)

Publikationsvirksomhed

1 videnskabelig artikel udgivet i internationale bogudgivelser
2 videnskabelige internationale bogudgivelser
4 informative artikler i nordiske og internationale tidsskrifter og bøger
1 kronik bragt i dansk avis
4 populærvidenskabelige og informative danske bogudgivelser
11 populærvidenskabelige og informative internationale bogudgivelser

Konference-, seminar- og foredragsvirksomhed

13 afholdte konferencer og seminarer - internationale
11 foredrag og forelæsninger, eksterne/danske

Faglige medlemskaber og netværk

1 medlemskab af international delegation, arbejdsgruppe, netværk eller udvalg
1 medlemskab af national delegation, arbejdsgruppe, netværk eller udvalg
5 medlemskaber af nationale bestyrelser
4 medlemskaber af internationale bestyrelser

Se mere om afdelingens projekter og udgivelser på
www.humanrights.dk/afdelinger/international

en gruppe, der fortrinsvis bestod af deltagere fra Mellemøsten og Centralasien. Uddannelsesteamet har desuden stået i spidsen for udviklingen af et kursuskatalog, hvor IMR tilbyder kurser til fortrinsvis danske målgrupper i 2006. Uddannelsesteamet har, udover dets faglige bidrag til International Afdelings projekter i bl.a. Centralasien, Indonesien og med emnet Access to Information, arbejdet med et projekt i Tyrkiet under Udenrigsministeriets Naboskabsprogram. En uddannelsesmedarbejder bliver udstationeret i Ankara i begyndelsen af 2006.”, slutter Birgit Lindsnæs.

Læs om samtlige internationale partnerskaber på:
www.humanrights.dk/departments/international/partnercountries

TEMA

Udvikling af menneskerettigheder

PÅ BESØG I IRAK: UDVIKLINGSMINISTER ULLA TØRNÆS OG FORSVARSMINISTER SØREN GADE

Udviklingsminister Ulla Tørnæs (V) og forsvarsminister Søren Gade (V) besøgte i begyndelsen af april Basra i det sydlige Irak. Under besøget mødtes ministrene med en række af de centrale irakiske samarbejdspartnere, herunder Wathek Chellob, som er koordinator for NGO-huset i Basra.

NGO-huset er et sted med kontorfaciliteter til civilsamsfundsorganisationer, der arbejder med menneskeret-

tigheder. Irakerne har generelt ingen eller kun ringe færdigheder i brugen af computere, og i NGO-huset kan de lære, hvordan man gør, ligesom de har adgang til kontorfaciliteterne. Alene det at sende e-mails i Irak er et problem, så der er livlig aktivitet i NGO-huset, der har seks faste medarbejdere. Heller ikke menneskerettigheder var hverdagskost i Saddam Husseins Irak. Derfor køres der løbende kurser med hver 25 deltagere i menneskerettigheder for civilsamsfundet i Huset. Wathek Chellob var overordentligt tilfreds med ministrenes besøg. "Det var et meget produktivt møde – især samtalerne med udviklingsministeren," fortæl-

ler han. ”Jeg ville også gerne invitere hende med på et af vore træningskurser, hvis bare sikkerhedssituationen hernede var bedre. På den måde ville Ulla Tørnæs komme i direkte kontakt med irakere.” Også udviklingsministeren var tilfreds med besøget i Basra. ”Det var meget lærerigt at møde en række af vores irakiske samarbejdspartnere. Under mødet fik jeg lejlighed til at snakke med lederen af det dansk støttede NGO-hus, Wathek Chellob. Styrkelsen af det irakiske civilsamfund har høj prioritet, og aktiviteterne i NGO-huset er med til at fremme denne udvikling. Der er ingen tvivl om, at der er tale om en stor udfordring, men NGO-huset er et vigtigt bidrag - ikke mindst fordi aktiviteterne gennemføres af irakere for irakere” siger Ulla Tørnæs.

Ud over NGO-Huset har IMR et projektsamarbejde med det juridiske fakultet på Basras Universitet, hvor lærerne er blevet rustet til at undervise i menneskerettigheder, og der er udviklet kurser og undervisningsmateriale til de studerende. Universitetet var dog ikke på programmet på ministrenes lynvisit.

SAMARBEJDE MED TYRKIET

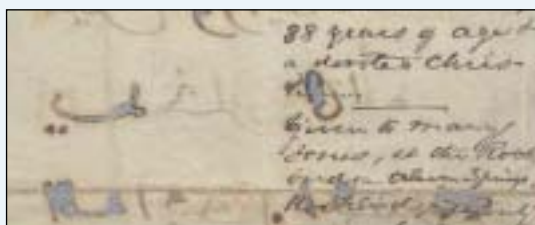
Institut for Menneskerettigheder (IMR) er involveret i det Dansk-Tyrkiske Politiske Kriterium-program

IMR startede i 2005 implementeringen af første fase af et større menneskerettighedsprogram i Tyrkiet.

Det Dansk-Tyrkiske Politiske Kriterium-program indeholder følgende fokusområder:

- Støtte til den tyrkiske proces til etablering af en national menneskerettighedsinstitution
- Støtte til menneskerettighedsundervisning til seniorinspektører i Tyrkiets indenrigsministerium
- Støtte til opbygning af en web-portal med menneskerettighedsinformation, der kan benyttes til fjernundervisning i menneskerettigheder for ansatte i de lokale strukturer under Indenrigsministeriet
- Støtte til etableringen af et civilsamfundsnetværk, som skal bistå menneskerettighedsorganisationernes fælles aktiviteter såsom forskningsprojekter, alternativ rapportering til FN, informationsindsatser osv.

Programmet finansieres af Udenrigsministeriet.

Brev fra Irak

Gemt af vejen bag et hegn i en centralt placeret sidegade midt i Basra, finder man det diskrete hovedsæde for regionens menneskerettighedsarbejde. Det er hjem for et initiativ, som ved at støtte de lokale NGO'ers arbejde har til formål at fremme menneskerettigheds-situationen i Irak. Disse lejede lokaler fungerer således i dag som NGO-hovedsæde og som et midtpunkt for et netværk af irakiske NGO'er.

”Personalet, jeg selv og alle irakere er overordentligt tilfredse med det vellykkede valg, fordi vi nu alle sammen har taget det første skridt i retning af andre vigtige handlinger som udarbejdelsen af en forfatning, dannelsen af en folkevalgt regering - og det første skridt mod at gøre en ende på besættelsen. Dét, I så på fjernsynet (fra Irak), er smukt, men jeg ville ønske I

havde været her, så I kunne opleve, hvordan irakerne glade og modigt gik til stemmeurnerne; for i tillæg til terroristernes trusler om at drukne valgdagen i blod kørte mange uidentificerede biler natten op til valget rundt i gaderne med højtalere og spredte rygter om, at drikkevandet i Basra var forgiftet. Det flotte valg vidner om den irakiske nations stærke vilje til demokrati. Faktisk styrkede det min vilje og tilbøjelighed til at hjælpe nationen; ikke fordi det er mit folk, men fordi de er modige og vil længere ad vejen til frihed. Sammen med mine kolleger organiserer jeg nu idéer til næste stadium, især udarbejdelsen af forfatningen og indarbejdelsen af menneskerettighedsbegreberne i den. Til sidst vil jeg gerne takke jer og hele Instituttet i Danmark for at have hjulpet mit land til at nå dette historiske mål og for støtten i de kommende stadier.”

Ovenstående brev er fra lederen af et NGO-hus i Basra, der er oprettet med IMR's hjælp. Huset har en række faciliteter som Internet, telefon og mødelokale, som NGO'erne kan benytte.

Læs mere om arbejdet for at etablere menneskerettighedsstandarder i Irak i featureartiklen på www.humanrights.dk/nyheder/feature/Basra_dk

BOGUDGIVELSE 2005

Ny bog om FN's Torturkonvention i vietnamesisk sammenhæng

I Vietnam er der netop udkommet en ny bog – på engelsk og vietnamesisk – med indlæg og debatter fra et seminar om FN's Torturkonvention set i vietnamesisk perspektiv. Seminaret blev holdt for godt et år siden som forberedelse til Vietnams ratificering af konventionen. Det blev til i samarbejde mellem Vietnams Forskningscenter for Menneskerettigheder, Danmarks ambassade i Hanoi og IMR, som også i fællesskab står bag udgivelsen af bogen. Deltagerne i seminaret var vietnamesiske repræsentanter fra både ministerier, politi og fængselsvæsen. Der var oplæg fra internationale eksperter i torturkonventionens teori og praksis kombineret med indlæg fra vietnamesiske eksperter på området. Herudover var der nedsat arbejdsgrupper, hvor deltagerne udarbejdede forslag til den videre proces. Bogen, *International and National Law against Torture – Status, Practices and Ways Forward for Vietnam*, findes i DCISM's bibliotek: www.dcism.dk/library/Default.html

Afghanistan - civilsamfundet som dynamo for forandring

Den 25. november afholdt IMR et seminar, hvor Institutets nye kortfilm *Demokrati & Menneskerettigheder - en ret eller et gode* af Lars Feldballe blev vist.

Projektleder Lis Dhundale fortalte om IMR's engagement i Afghanistan, og projektleder Malek Mohammed Sitez og dr. Abdul Samey Hamed fortalte om den aktuelle situation i landet. Det aktuelle valgresultat i Afghanistan i september blev kommenteret af valgobservatør Jeppe

Kofod (MF, Socialdemokraterne). Til at belyse kvinders rettigheder, og fra kvindebevægelsen i Afghanistan deltog Ellaha Sorrosh, bestyrelsesmedlem i Civil Society Human Rights Network, mens Azaryuon Matin, koordinator i Civil Society Human Rights Network satte fokus på civilsamfundet og menneskerettigheder.

Filmen er støttet af Undervisningsministeriets Tips- og Lottomidler.

KONFERENCE I KIRGISISTAN I JUNI 2005

IMR arrangerer conference før det kirgisiske præsidentvalg

Præcis en måned før det kirgisiske præsidentvalg skulle afholdes arrangerede IMR i samarbejde med vores partner i Kirgisistan 'Adilet' en konference omhandlede udfordringerne på det menneskeretlige område i forbindelse med præsidentvalget i februar måned. Præsidentkandidat Mr Bakiev, flere parlamentarikere, repræsentanter for NGO'er i Kirgisistan, samt repræsentanter for mediebranchen og erhvervslivet var samlet for at diskutere dette emne. Præsidentvalget blev udskrevet i forbindelse med den såkaldte 'Tulip Revolution' som medførte, at den siddende præsident Akiev måtte forlade posten og udskrive nyt valg. Konferencen berørte emner vedrørende ansvarsplacering for februar-valgets forløb med fokus på regeringsstrukturen frem for personlig ansvarsplacering, samt diskussioner vedrørende balancegangen mellem at lytte til folkets ønsker uden at lade protesterne sætte dagsordenen.

ANTI-KORRUPTION I FILIPPINERNE

I 2005 blev Institut for Menneskerettigheder (IMR) hyret af British Council i forbindelse med et EU Anti-korrupsions projekt i Filippinerne *Improving Governance to Reduce Poverty in the Philippines*, med det formål at styrke det antikorrupsions arbejder der forgår hos Ombudsmanden. IMR's opgave i den sammenhæng er at opbygge ICT-kapaciteten hos Ombudsmanden i Filippinerne. Opgaven varetages af IKT-medarbejder Henrik Lindholt via konsulentydelse på Filippinerne i forbindelse med opbygningen af et Management Informationssystem og et dynamisk website. Projektet startede i marts 2005 og løber frem til februar 2007.

CD-ROM MED KOMPARATIV ANALYSE AF LOVGRUNDLAG FOR NATIONALE MENNESKERETTIGHEDSINSTITUTIONER

I 2005 færdiggjordes en cd-rom med faglig dokumentation og en komparativ analyse af nationale menneskerettighedsinstitutioners mandat i forhold til FN's Paris Principper. Den indeholder desuden oplysninger om Den Internationale Koordinerende Komité for Nationale Menneskerettighedsinstitutioner (ICC).

INTERNATIONAL HJEMMESIDE

IMR har ansvaret for de nationale menneskerettighedsinstitutioners hjemmeside, som blev udbygges i

sidste halvdel af 2005 med en omfattende database om nationale menneskerettighedsinstitutioner. Her kan man bl.a. se Policy dokumenter, deklARATIONER m.m., der er vedtaget af ICC og de regionale netværk for nationale menneskerettighedsinstitutioner. Se www.nhri.net

BOGUDGIVELSE 2005

På vej mod nye globale strategier

Instituttet afholdt den 7.10. et præsentations- og debatmøde i anledningen af udgivelsen af bogen: "På vej mod nye globale strategier."

I debatten deltog: direktør Morten Kjærum, afdelingsleder Birgit Lindsnæs, afdelingsleder, Stig Réé, lektor, Handelshøjskolen i København, Bjørn Møller, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier, afdelingsleder Hans-Otto Sano, Christian Friis Bach, direktør, Folkekirkens Nødhjælp og Peder Andersen, sekretariatschef, Det Økonomiske Råd.

De nye globale udfordringer kræver nytænkning i visioner og strategier. I bogen anskues globale offentlige goder og menneskerettigheder som to begreber, der støtter hinanden, og begrebernes filosofihistoriske og teoretiske baggrund trækkes op. En række emner tages op: regionalt samarbejde, fred og sikkerhed, folkeretten, god regeringsførelse, retssikkerhed, korrupsionsbekæmpelse, adgang til viden, Internettet, forskning, uddannelse, sundhed, vandforsyning, det internationale handelssystem og private virksomheders globale ansvar. Selve begrebet globale offentlige goder blev introduceret af FN's Udviklingsprogram (UNDP) for fem år siden. Bogen er den første større dansk fremstilling, der diskuterer og viderefører begrebet. Forfattergruppen består af danske forskere samt repræsentanter for offentlige institutioner, civilsamfundsorganisationer, medier og det private erhvervsliv.

Bogen er redigeret af Erik André Andersen, Birgit Lindsnæs & Stig Réé. Jurist og Økonomforbundets Forlag, 512 sider. Pris: 395,00 DKK ISBN 87-574-1181-6.

Bogen kan bestilles på:
<http://shop.humanrights.dk>

JORDEN BRÆNDTE UNDER DEM I NEPAL

To menneskeretsaktivister fra Nepal holdt i starten af marts helle i Institut for Menneskerettigheder (IMR), fordi situationen i Nepal er truende. Human Rights Watch har netop frigivet en rapport, der beretter om stærkt kritiske forhold og menneskerettighedskrænkelser i Nepal. Landet har i de seneste år været i mediernes overskrifter på grund af kongemord, maoistiske oprørsstyrker og vedvarende krænkelser af menneskerettigheder. Men Nepal har også et hårdt arbejdende menneskerettighedsmiljø, der bl.a. støttes af en række danske organisationer som fx Mellemløst Samvirke og Institut for Menneskerettigheder. I 2005 kom to af de mest kendte og aktive menneskerettighedsforkæmpere til Danmark, da de blev truet af myndigheder i deres land.

De havde et kort ophold i Institut for Menneskerettigheds forskningsafdeling, hvor de forberedte en rapport til FN's Menneskerettighedskommission.

IMR's to nepalesiske forskningspartnere Govinda

Sharma Bandi og Pradeep Wagle deltog i den 61. samling i FN's Menneskerettighedskommission i Geneve. På vegne af det nepalesiske civilsamfund deltog de i parallelle møder, hvor de talte om den forværrede menneskerettighedssituation i Nepal. Govinda Sharma Bandi oplyste desuden Kommissionen om de alvorlige forhold for menneskerettighedsforkæmpere i Nepal. I løbet af Kommissionens samling indgik Nepals regering og OHCHR en aftale om etablering af et OHCHR kontor i Nepal, og senere blev en landeresolution mod Nepal under pkt. 19 vedtaget. Govinda Prasad Sharma Koirala og Pradeep Shankar Wagle er begge menneskerettighedsadvokater og medlem af "Nepal Bar Association" og "Nepal Human Rights Committee".

Se også artiklen "Kongeligt kup i Nepal" af Kristine Yigen, Christoffer Badse og Maria Løkke Rasmussen om den bekymring kuppet har medført for civilbefolkningen på landet, menneskerettighedsaktivisterne og regeringskritikere: www.humanrights.dk/nyheder/feature/NEPAL_KUP

KAMPEN MOD BØRNEARBEJDE

IMR har arbejdet i Nepal siden 1996, hovedsageligt med retssikkerhed og opbygning af et civilt samfund men også med støtte til kampen mod børnearbejde. Dertil kommer retshjælp i hele landet, og gennem de seneste år har IMR bistået Nepals Menneskerettighedskommission med kapacitetsopbygning i kernefunktioner, herunder opbygning af et dokumentationscenter og rapportering til FN-systemet. I 2004 var IMR med til at starte et fredsprojekt, der stadig arbejder med dokumentation af konflikten, træning og kapacitetsopbygning af unge ledere og journalister samt konfliktløsning.

Der kan læses mere om IMR's projekt i Nepal og om rapporter på www.humanrights.dk/departments/international/partnercountries/nepal

Seminar om Menneskerettigheder og Afrikanske Traditioner i Uganda

Haki Afrika, som er Sammenslutningen af Universitetslærere i De store Søers region, holdt forskningsseminar om Menneskerettigheder og Afrikanske Traditioner i juni i Entebbe i Uganda. Makerere Universitetet var vært for seminaret, som samlede forskere fra Uganda, Kenya, Tanzania, Rwanda og Malawi. Hvert land rapporterede om deres fremskridt i planlægningen og finansieringen af deres forskningsprojekter, ligesom gode råd til forskningsprocessen og vejen frem blev diskuteret. Haki Afrikas nye hjemmeside blev ved samme lejlighed præsenteret og kan ses på www.hakiafrika.org. Haki Afrika er et netværk af regionens universiteter, der blev etableret i november 2002 med støtte fra IMR. Netværket sigter mod udbredelsen af universitetsbaseret undervisning og forskning i Østafrika/Great Lakes regionen.

Arrangeret af Sammenslutningen af Universitetslærere i De store Søers region

MAROKKO MISSION

Marokkos Sandhedskommission fuldender mission

En IMR delegation besøgte i 2005 Marokkos sandhedskommission, ERC, i Rabat som led i en marokkansk fact-finding mission.

Kommissionen blev etableret af Kong Mohammed VI i januar 2004 med mandat til at efterforske menneskeretlige krænkelse i perioden 1956-1999 samt til at vurdere, hvilken form for erstatning man kan yde mennesker, der har været udsat for overgreb.

I løbet af det seneste år har ERC behandlet godt 20.000 sager, hvoraf flere omhandler tortur, fængslinger og forsvindinger. ERC's arbejde var fuldt med udgangen af april måned.

Vestindisk delegation i Danmark

Institut for Menneskerettigheder fik 7.-11.4. besøg af en højtstående delegation fra US Virgin Islands, den tidligere slavekoloni Dansk Vestindien. Blandt delegationens ni deltagere var øernes kongresmedlem, Donna Christensen, Terence Todman Jr. og delegationens formand Shelley Moorhead. Det er bl.a. vicedirektør Ulla Lunn fra Bygningskulturelt Råd, der har været tilrettelægger af besøget, idet Danmark er involveret i en række bevaringsprojekter af bygninger på øerne.

Besøget udmundede i en aftale mellem delegationen og Institut for Menneskerettigheder om at undersøge muligheden for samarbejdsprojekter i fremtiden på bl.a. undervisningsområdet i Danmark og US Virgin Islands.

Der kan læses mere om besøget, "Memorandum of Understanding" og delegationen på: www.humanrights.dk.

Se også artiklen: "Reparation, restoration and reconciliation" af Johanne Mortensen. www.humanrights.dk/nyheder/feature/Hvordan-siger-man-undskyld/feature/

TEMA

MIGRATION OG MEDBORGERSKAB

MEDBORGERSKABSPÆDAGOGIK

Instituttet har indgået et to-årigt samarbejde med Stevns- og Sjællands- og Nørrebro-skoler (Nørrebro, København) om at udvikle en medborgerskabspædagogik, der skal fremme særligt elevernes forståelse for medborgerskabet, men også opkvalificere lærerne til at undervise i medborgerskab, funderet i menneskerettighederne. Formålet er at imødegå udviklingen af en 'modborgerskabskultur', som skolerne har registreret en tendens til i dele af elevgruppen. I dette projekt udvides uddannelse i menneskerettigheder med medborgerskabsperspektivet, som er et felt i udvikling i en række andre europæiske lande, og som bl.a. Council of Europe har haft fokus på i 2005 med European Year of Citizenship through Education. Projektet skal bl.a. udmøntes i lærerkurser, undervisningsmaterialer, kurser for elevråd samt program for forældresamarbejde.

EUROPEAN PLATFORM FOR POLICING AND HUMAN RIGHTS

Der er afholdt møde 23. maj i Amsterdam, hvor de nye vedtægter for platformen blev vedtaget samt ny koordinationsgruppe valgt.

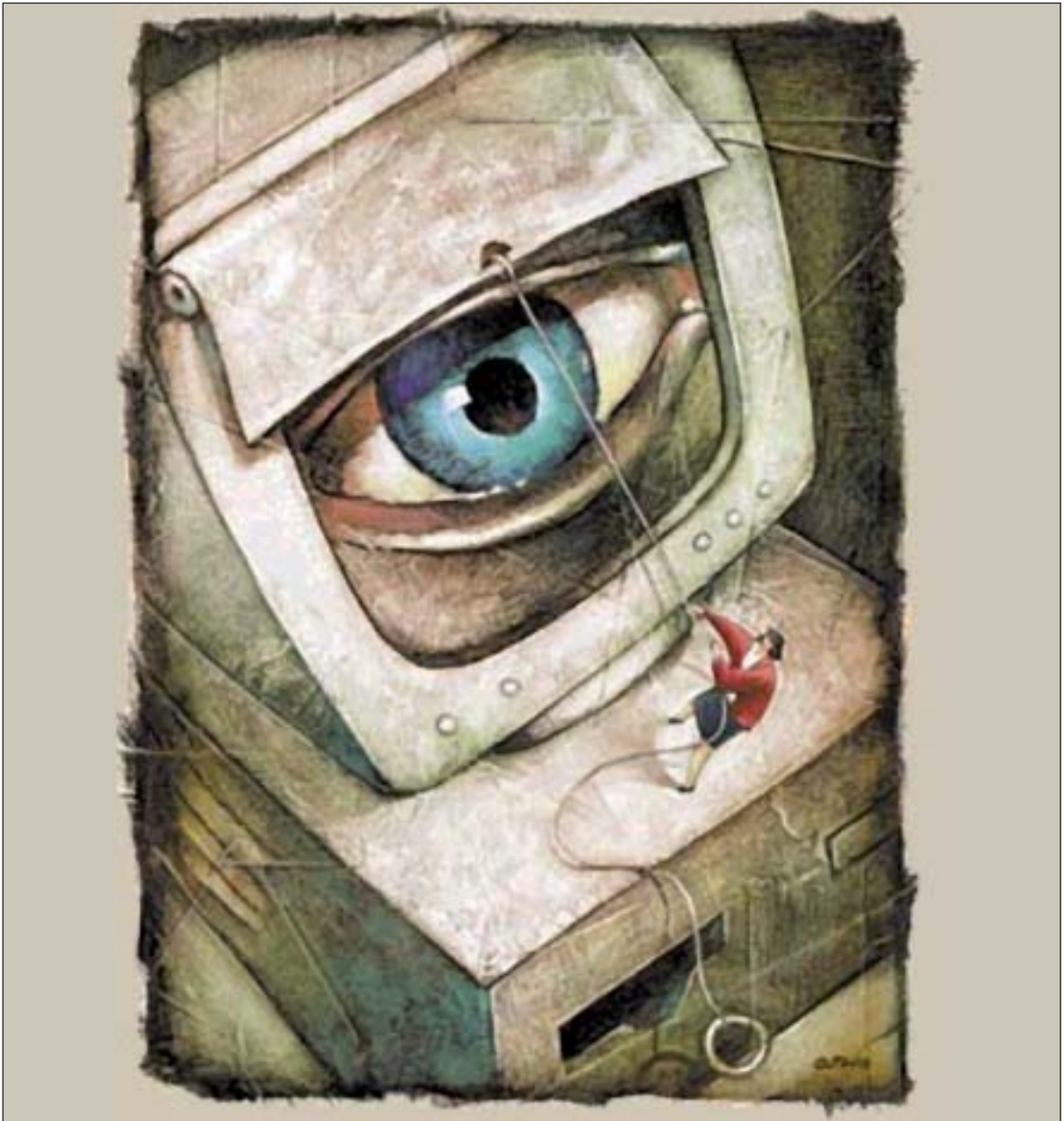
Et konsortium bestående af IMR, Migration Policy Institute og Eurasyllum Ltd. er af den Europæiske Kommission blevet udpeget til at evaluere den Europæiske Flygtningefond. Formålet med evalueringen er dels at evaluere ERF's aktiviteter i de 14 medlemslande i perioden 2000-2004; dels at foreslå et evaluerings- og monitoreringsværktøj til brug i den kommende periode fra 2005-2010.

Hvidbog om Ægtefællesammenføring

Integrationsministeriet har besluttet at skabe åbenhed om afgørelser i sager om ægtefællesammenføring, så potentielle ansøgere, advokater og andre interesserede kan få indblik i, hvordan reglerne administreres. Det blev resultatet af et åbent samråd i Folketinget 13. oktober, hvor bl.a. den manglende åbenhed om reglerne om ægtefællesammenføring blev taget op. Den nye åbenhed er helt i tråd med anbefalinger, som IMR kom med i forbindelse med udgivelsen af en hvidbog dagen før samrådet. Til foråret åbnes en IT-portal med lovgivningen samt notater om praksis. Desuden lægges også anonymiserede enkeltsager ud på portalen, så alle kan se eksempler på afgørelser i konkrete sager. IMR's nye hvidbog er en samling af 46 konkrete sager om ægtefællesammenføring Danmark. Sagerne har relation til 24-årsreglen, tilknytningskravet, forsørgelseskravet, proformaægteskaber, flygtninges adgang til ægtefællesammenføring samt sager om par, der har følt sig nødsaget til at flytte til Sverige for at opretholde et familieliv. Hvidbogen følger op på IMR's udredning fra 2004 om Ægtefællesammenføring.

Se mere: www.humanrights.dk/nyheder/doc001_hvidbog121005/

RAPPORT OM RETSSIKKERHED OG AKTIVT MEDBORGERSKAB

Øget indflydelse på den digitale forvaltning

Der er brug for mere politisk ledelse i digital forvaltning. Borgernes indsigt, handlemuligheder og selvbestemmelse skal styrkes. Og vi skal have en systematisk vurdering af privatlivsbeskyttelse. Sådan lyder de tre hovedanbefalinger i Rapport om Retssikkerhed og Aktivt Medborgerskab i Digital Forvaltning, som blev debatteret blandt politikere, eksperter og borgere på Borups Højskole i København i oktober. Rapporten er aktuel i forhold til den kommunale strukturreform, og den følger op på Folketingets Retsudvalgs høring i maj. IMR har deltaget i Teknologirådets arbejdsgruppe om Digital Forvaltning, der står bag rapporten, og var i februar med til at udgive en delrapport om Privatlivets Fred i Digital Forvaltning.

Se rapporten her: www.tekno.dk/subpage.php3?article=1061&toppic=kategori7&language=dk

TEMA

RELIGION OG MENNESKERETTIGHEDER

RELIGIONSFRIHED I EUROPA

To forskere fra IMR, Stéphanie Lagoutte og Eva Maria Lassen, deltog i en workshop i Berlin om religionsfrihed i midten af december. Workshoppen var organiseret af Tysk Institut for Menneskerettigheder og var den første i det nye samarbejde mellem de nationale menneskerettighedsinstitutioner i Norge, Tyskland og Danmark om religionsfrihed i Europa. De tre søsterinstitutioners workshop vil finde sted årligt, og temaet for næste workshop er: "Dialog om menneskerettigheder med religiøse samfund i Europa."

DIALOG OM ISLAM

Menneskerettigheder og Demokrati i Niger

En konference om Islam, Menneskerettigheder og Demokrati blev afholdt i Nigers hovedstad, Niamey, i januar. Blandt de flere end 40 deltagere var politikere, akademikere, religiøse og traditionelle ledere samt NGO-folk. Konferencen var støttet af IMR og organiseret af Faculté des Sciences Economiques et Juridiques (FSEJ). Diskussionerne af de forskellige temaer var livlige; emner var fx menneskerettigheder, retssikkerhed (der er lovpluralisme i Niger), politik samt kvinders status – alt sammen i forhold til Islam. Det er første

gang, at muslimske myndigheder har været inviteret til at diskutere sådanne temaer. Formålet med at involvere bl.a. religiøse myndigheder i debatten om udviklingen i Niger er at støtte den nationale strategi om konfliktforebyggelse. Begivenheden vakte en del interesse i regionen, særsomt i Nigeria. Konferencens oplæg og diskussioner bliver snart offentliggjort, og en sammenfatning vil blive oversat til engelsk og arabisk. To lignende konferencer blev holdt i november 2005 og vil igen blive afholdt i november 2006.

IRANSK-DANSK MENNESKERETSDIALOG

En mindre dansk delegation deltog i konferencen, "Verdslighed, Menneskerettigheder, Statsborgerskab og Religion" ved Shahid Behesti Universitet i Teheran 18.–20. december. Konferencen bød på spændende og engagerede debatter om forholdet mellem religion, demokrati og menneskerettigheder. Der var fire deltagere fra Danmark – heraf to fra IMR. En af de danske delegationsdeltagerne blev i Iran og besøgte iranske civilsamfundsorganisationer, universiteter, den islamiske menneskerettighedskommission, UNDP (FN's Udviklingsprogram), Danmarks ambassade m.fl. I øvrigt er dialogen kørt ned på et minimum, da IMR's medarbejdere har vanskeligt ved at få indrejsetilladelse til Iran.

IMR

NATIONALE MENNESKERETTIGHEDSINSTITUTIONER

Ondskab på Københavns Rådhus

*Dramatisering af Christian Jungersens laurbær-
roste roman og skarpe ord om racisme i Danmark*

Over 700 mennesker var samlet på Københavns Rådhus ved årets Auschwitzarrangement den 27.1. Den officielle folkedrabsdag blev markeret i flere byer over hele Europa i anledning af 60-året for befrielsen af den frygtede koncentrationslejr i Polen og i mindet om folkedrabene i bl.a. Cambodja, Rwanda og Bosnien. Det københavnske arrangement viste en dramatisering af Christian Jungersens succesroman "Undtagelsen", der i 2005 modtog boghandlerprisen De Gyldne

Laurbær. Både bogen og dramatiseringen viser hvordan den daglige ondskab, mobning og racisme kan føre til ukontrollerede folkedrab. Dette tema var flere af talerne inde på, og der var drøje hug til debatklimaet i Danmark vedrørende etniske minoriteter fra bl.a. Hanne Reintoft, Paula Larrain og Anker Jørgensen. Det var IMR som tilrettelagde arrangementet sammen med Københavns Kommune og Undervisningsministeriet.

Læs mere om mindedagen på www.27-1.dk

Se også artiklen:

"Bødlen i os alle" af Martin Vernal-Lassen

www.humanrights.dk/nyheder/

[Hoering_auschwitz_2005](#)

FACT BOX

Institut for Menneskerettigheder 2005

Medarbejdere

85,55 lønnede årsværk

Undervisnings- og uddannelsesvirksomhed

10 afholdte kurser og workshops, danske

9 afholdte kurser og workshops, internationale

200 deltagere på kurser og workshops, danske

110 deltagere på kurser og workshops, internationale

Klagebehandling

96 klagesager modtaget

Informationsvirksomhed

13 medieomtaler, tv og radio

988 medieomtaler, skrevne presse

739.478 besøg på hjemmesider

Publikationsvirksomhed

IMR udgav 42 publikationer som kan bestilles på:

<http://shop.humanrights.dk>

IMR's medarbejdere skrev i 2005 artikler og bidrag til en række publikationer, som kan ses på: www.humanrights.dk/publikationer/alle/aar

DEBAT OM MENNESKERETTIGHEDER OG INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDER

Den 13. marts bragte Berlingske Tidende en kronik af Mads Bryde Andersen, som kritiserede Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, Domstolen i Strasbourg og IMR. Direktør Morten Kjærum svarede med en avis-kronik.

IMR's medarbejdere, bestyrelsesmedlemmer m.fl. har deltaget i den efterfølgende debat, og IMR har bragt et tema om dette på www.menneskeret.dk. Der er endvidere udarbejdet et kompendium med 92 avisartikler m.m. til orientering for bestyrelse og Råd. (afsluttet 19.4.) I perioden februar-april 05 har der været omtale af IMR og dets arbejde 256 gange i de skrevne medier.

Se også artiklen:

"Topmøde om Informationssamfundet i Tunis"
af Rikke Frank Jørgensen på:
[www.humanrights.dk/nyheder/
doc001_WSIS_DK_201105](http://www.humanrights.dk/nyheder/doc001_WSIS_DK_201105)

FACT BOX

Direktionen

Publikationsvirksomhed

3 videnskabelige artikler udgivet i internationale bogudgivelser

3 videnskabelige artikler udgivet i danske bogudgivelser

1 kronik bragt i danske aviser

Konference-, seminar- og foredragsvirksomhed

2 afholdte konferencer og seminarer - danske

22 foredrag og forelæsninger, eksterne/danske

16 foredrag og forelæsninger, eksterne/internationale

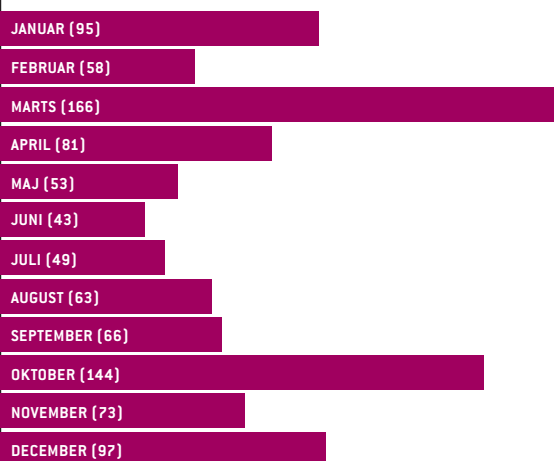
Faglige medlemskaber og netværk

5 medlemskaber af internationale delegationer, arbejdsgrupper, netværk el. udvalg

6 medlemskaber af nationale delegationer, arbejdsgrupper, netværk el. udvalg

4 medlemskaber af internationale bestyrelser

MEDIE-OMTALE OM IMR I HELE 2005

I ALT: 988

Indgreb i respekten for privatlivet

Institut for Menneskerettigheder (IMR) indgav på anmodning af Indenrigs- og Sundhedsministeriet notater til to af de i alt 48 nye lovforslag, som regeringens kommunalreform udløser. Notaterne kritiserer lovforslagene for potentielt at føre til krænkelse af respekten for privatlivet.

Notaterne behandler nye lovforslag om henholdsvis forpligtende kommunale samarbejder, der skal skabe rammer for det foreslåede samarbejde om kommunale borgerservicecentre, der ifølge ministeriet skal "fjerne uhensigtsmæssige juridiske barrierer" for, at forvaltningen kan betjene borgerne. Begge lovforslag udvider forvaltningens adgang til at udveksle personoplysninger med kommunalbestyrelser eller borgerservicecentre uden borgerens samtykke.

IMR's notater til begge lovforslag konkluderer, at frem for at øge beskyttelsen af individets rettigheder og retssikkerhed vil forslagene føre til en begrænsning af borgernes lovfæstede ret til beskyttelse af personoplysninger. I praksis betyder dette en indskrænkning af den grundlæggende ret til selvbestemmelse og beskyttelsen af den menneskelige integritet, som begge er sikret i menneskeretten. Med andre ord kan det føre til indgreb i retten til respekt for privatlivet.

I notaterne påpeges det, at et sådant indgreb kun er lovligt, hvis det både er nødvendigt og sagligt i den pågældende sag, hvor personoplysningerne udveksles. Samtidig skal det stå klart for borgeren, at indgrebet overhovedet kan finde sted, ligesom borgeren skal oplyses om, hvilke konsekvenser det kan have for sagen.

Se alle notater her: www.humanrights.dk/hoeringssvar/notat2005

Børn har da rettigheder

Instituttet har udarbejdet et notat om visse menneskeretlige problemstillinger i forbindelse med permanente anbringelser af børn uden for hjemmet. Notatet indeholder en redegørelse for den retspraksis, der knytter sig til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 8, og som kan have betydning for vurderingen af forældres og børns retssikkerhed ved permanente/langvarige anbringelser af børn uden for hjemmet, samt en redegørelse for Børnekonventionens betydning for denne vurdering. Notatet er udarbejdet til brug for et udvalg, der blev nedsat af Socialministeriet vedrørende anbringelse af børn uden for hjemmet. I den forbindelse blev det i Folketinget aftalt, at der skulle gennemføres et udredningsarbejde vedrørende blandt andet forældres og børns retssikkerhed ved permanente anbringelser. Undersøgelsen skal omfatte socialfaglige og juridiske problemstillinger og belyse forholdet til internationale konventioner.

Institut for Menneskerettigheder deltog den 21. februar 2005 i et møde med udvalget om de menneskeretlige aspekter af de problemstillinger, som udvalget skal belyse. Under mødet aftaltes det, at instituttet skulle udarbejde et notat om en række menneskeretlige problemstillinger, der vedrører permanente anbringelser af børn uden for hjemmet.

BESTYRELSE OG RÅD I INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDER

BESTYRELSE

Bestyrelsesformand:

Claus Haagen Jensen,
professor, Aalborg Universitet

Øvrige medlemmer:

Sükrü Ertosun, Rådet for Etniske Minoriteter

Ole Espersen, Københavns Universitet

Bodil Folke Frederiksen, lektor,
Roskilde Universitetscenter

Kjeld Holm, biskop

Henning Koch,
professor, Københavns Universitet

Lone Lindholt, medarbejderrepræsentant,

Institut for Menneskerettigheder

Anne-Marie Meldgaard, Socialdemokraterne

Fakhra Mohammad, Rep. Dokumentation- og

rådgivningscenteret om racediskrimination

Helle Porsdam, lektor, Rektorkollegiet

Sten Schaumburg-Müller, lektor,

Aarhus Universitet

Hanne Severinsen, Venstre

Sune Skadegård Thorsen, advokat, Advokatrådet

RÅDET

Rådet består af 79 repræsentanter fra organisationer, ministerier, politiske partier og enkeltpersoner.

Formand advokat *Bjørn Elmquist*

Næstformand *Ebba Strange*

Suppleanter til bestyrelsen

Bent Christensen, Mellempfolkeligt Samvirke

Camilla Springborg, Kvinderådet

KULTUREN OG VERDENSERKLÆRINGEN

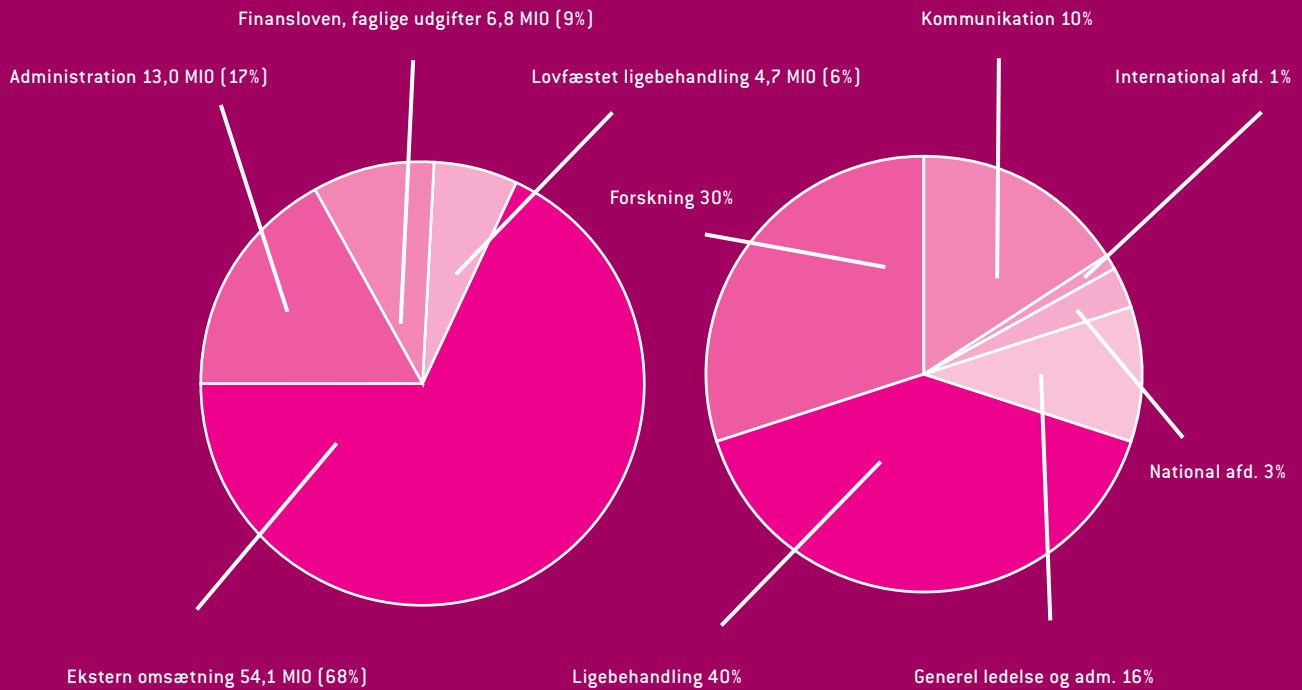

FN's Verdenserklæring for Menneskerettigheder blev den 8. april udsat for Verdis Requiem i elektronisk form, da den indgik i Nikolai Kirkes udstilling med installationskunst.

Det er kunstneren Michael Hellemann Kirkegaard, der har skabt denne skulpturelle enhed af lyd, foto, computer, tekst, og internet. IMR's

Hashil Hashil har været en af de mange som har indtalt Verdenserklæringen på sit eget sprog (swahili), andre er bl.a. Krigsforbryderdomstolens chefanklager Carla del Ponte. Morten Kjærum åbnede udstillingen, som varede fra 9.4.-29.5. i Nikolai Kirke i København, og senere på året var i Kunsthallen Brænderigården i Viborg.

ØKONOMI

FORDELING AF OMSÆTNING 2005, 78,6 MIO DKK,
FINANSLOVSMIDLER VS. EKSTERN OMSÆTNING OG ADMINISTRATION

FORBRUG AF FINANSLOVSMIDLER TIL FAGLIGE FORMÅL OG
LIGEBEHANDLINGSAKTIVITETER 2005. 11,5 MIO DKK, FORDELT PÅ FORMÅL

BIDRAGYDERE OG REKVIRENTER

Institut for Menneskerettigheder modtog med tak i 2005 støtte til enkeltstående projekter og aktiviteter fra følgende institutioner, fonde og rekvirenter.

ADI, Association for Democratic Init.
British Council
Center for Konfliktløsning
Centro Universitario Europeo
Conseil de l'Europe, DGDH
Cowi A/S
Danfoss A/S
Danida
Danmarks Forvaltningshøjskole
Dansk Flygtningehjælp
Dansk Industri
Den Danske Ambassade, Katmandu
Den Danske Ambassade, Dar es Salaam
ECMI
Egmont Fonden
EU
Folkekirkens Nødhjælp
Forskningsrådene

GHK International Limited
Hermod Lannung Fonden
IBIS
IFU
International Media Support
ING Group, Public Affairs
IOM, International Organisation for Migration
Knud Højgaards Fond
Københavns Kommune
LO, Landsorganisationen i DK
Mrs. Pat Cook
Network of European Foundations for Innovative Cooperation
Novo Nordisk A/S
OHCHR
Politiskolen
Rambøll Management

Raoul Wallenberg
Red Barnet
Rigspolichefen
Senter mot etnisk diskrimination
Shell International
Socialministeriet
Swiss Agency for Development
Syddansk Universitet
Third Millenium Foundation
Trygfonden
Udenrigsministeriet
Undervisningsministeriet
UNDP
UNHCR
Universite Catholique Louvain
Universitetet i Oslo
Verdensbanken
Aase og Ejnar Danielsens Fond

Institut for Menneskerettigheder

Strandgade 56
DK-1401 København K
Tel: [+45] 32 69 88 88
Fax: [+45] 32 69 88 00
Mail: center@humanrights.dk

www.humanrights.dk
www.menneskeret.dk

Åbningstider:

Mandag-torsdag fra kl.9:00-16:00.
Onsdag fra kl. 10:00
Fredag fra kl. 9:00-15:00

Biblioteket er åbent:

Mandag, onsdag, torsdag, fredag kl. 10 –15,
tirsdag kl. 13 -18
NB: Juli og august:
Mandag – fredag kl. 10.00 – 12.30
Besøg: Wilders Plads 8K, 1. sal
www.dcism.dk / telefon 3269 8676

Redaktion: Klaus Slavensky

Art direction: Simon de Tusch-Lec, www.tusch.dk

Fotos:

2Maj
Corbis/ScanPix: Ant Strack
Anders Sune Berg
Frantz Ernst
Mette Holm
Pernille Nielsen
PolFoto: Tine Harden, Peter Hove Olesen, Karim Sahib
Malek Sitez
Stig Stasig

Tryk: Handy-Print A/S

Institut for Menneskerettigheder [IMR] blev oprindeligt oprettet som Det Danske Center for Menneskerettigheder ved en folketingsbeslutning den 5.5.1987. IMR skiftede i 2003 status ved lov nr. 411 om etableringen af Det Danske Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder fra 1.1.2003.

Instituttets arbejde henholder sig til FN's Paris Principper om nationale menneskerettighedsinstitutioner, og IMR's virksomhed omfatter forskning, information, uddannelse, projektaktiviteter og dokumentation om danske, europæiske og internationale forhold. IMR er et dansk centrum for viden om menneskerettigheder, og samarbejder med NGO'ere og offentlige myndigheder i Danmark og i andre lande samt med mellemstatlige organisationer som fx Nordisk Råd, Europarådet, EU og FN.

